

Middenhoeve

IN EEN OMMEZIEN

VERENIGING

Middenhoeve



1973 - 1998
MIDDENHOEVE IN EEN OMMEZIEN

Een historische schets van vijftientig jaar
'Middenhoeve', woonbuurt en wijkvereniging
in de Zuidpolder op het Eiland van Dordrecht

Tekst: Paul Seesink

Illustraties in monoprint:
Marjan van der Pol-Groenenberg

Omslag en reproducties:
Paul Seesink

Uitgever: Vereniging 'Middenhoeve'
Dordrecht 1999

ISBN: 90-9012433-0

Trefwoorden:
Cultuurgeschiedenis
Dordrecht
Dubbeldam
Middenhoeve

VERENIGING
Middenhoeve



De zin van het leven toont zich in de ander

Rens Arnoldus

WOORD VOORAF

Met deze historische schets heb ik getracht enigszins de werkelijkheid, zoals die zich toen aan mij voordeed, weer te geven. Dit, in het besef dat iedereen daarnaast zijn persoonlijke waarheid kan plaatsen.

Ik dank de bestuursleden van de vereniging Middenhoeve: Caroline van Tienen-Maclure, Frans Bleijerveld, Kees de Waal, Renée Aarnoutse, Tineke Oevering-Fossen en Simon van der Pol, alsmede het verenigingslid Gerard Oevering, voor het kritisch volgen van de inhoud en het leveren van de nodige correcties.

Vooraf dank aan mijn echtgenote, Riet Seesink-de Vos, óók bestuurslid van de Vereniging, voor het geduld dat zij moest opbrengen wanneer ik, doorgaans op een onmogelijke tijd, een ingeving elektronisch moest verwerken.

Paul Seesink - Dordrecht - Epifanie 1999

MIDDENHOEVE IN EEN OMMEZIEN

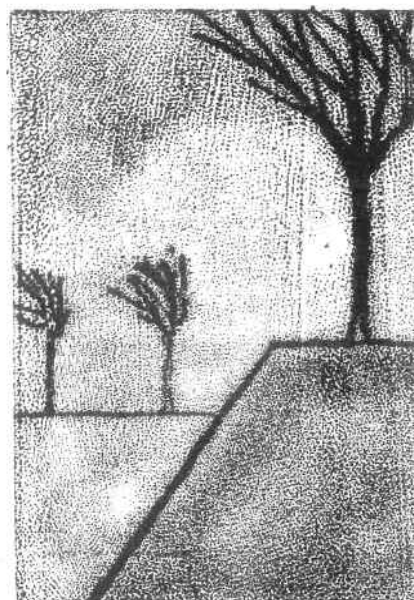
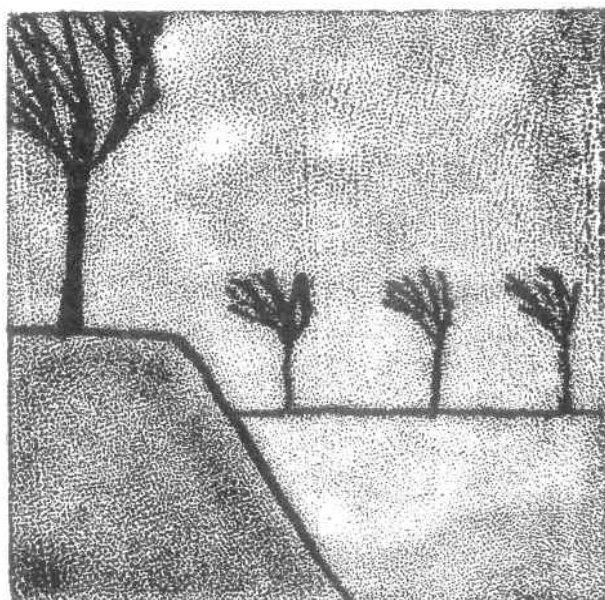
01 WONINGPLANNEN IN DE ZUIDPOLDER

We schreven 1972 toen de 355 jaar oude Zuidpolder wakker trilde door een heimachine; woonwijk Middenhoeve werd geboren. De eerste paal was bestemd voor de woning Abeelstraat 4. De eerste woningen tussen de Oudendijk en Zuidendijk werden aan het eind van dat jaar opgeleverd. Makelaardij Lozie en Vlieg bood "Grote premie-woningen met cv" aan "in het landelijk gelegen nieuwe bouwplan Middenhoeve", gelegen tussen de Zuidendijk en de Oudendijk" Volgens de advertentie ook nog eens "in blijvend landelijk gebied".

De praktijk komt behoorlijk overeen met wat Lozie en Vlieg verder schreef: "De hele opzet van deze ideale woonwijk ademt rust en sfeer en biedt aan kinderen een maximum aan speelgelegenheid en veiligheid. De wijk - waarin uitsluitend koopwoningen worden gebouwd- wordt uitgerust met pergola's, bloembakken, veel openbaar groen en wordt doorsneden door rustige wandelpaden."

Het had niet veel gescheeld of ons Middenhoeve was wellicht meer dan twee maal zo groot geworden. De raad van de toenmalige gemeente Dubbeldam gaf op 3 oktober 1969 aan het gebied 'De Griend', vlak naast ons, ook een woonbestemming.

In 1972, Dubbeldam was inmiddels Dordrecht geworden, werd het plan opgevat het besluit van de voormalige gemeente Dubbeldam terug te draaien en zagen we dat in het ontwerp-bestemmingsplan De Griend weer een agrarische bestemming kreeg. Daardoor en mede dank zij de voorlopig tot het jaar 2005 weggevaagde latere Buitenstad-plannen, bleef Middenhoeve tot nu toe een kleine gezellige buurt. Een kleine uitbreiding naar het Oosten

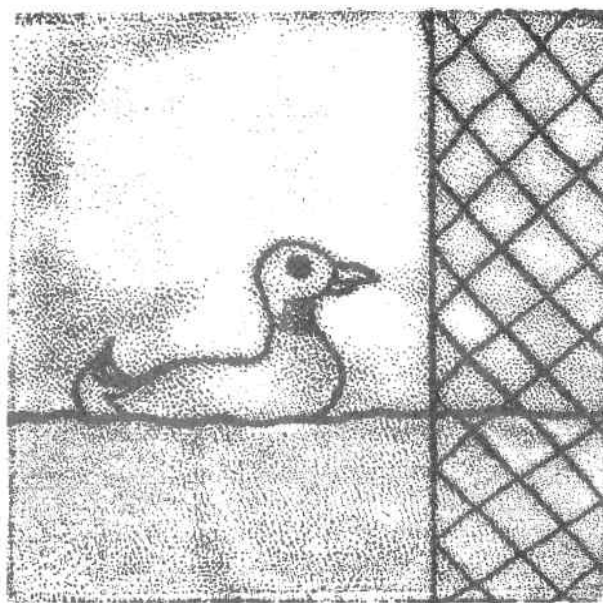
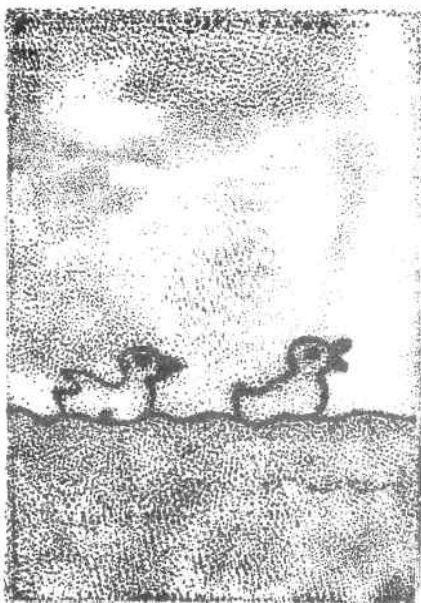


heeft nog wel plaats gehad. Dat zal omstreeks 1992 zijn geweest, toen de bouwlustige gemeente Dordrecht, zich blijkbaar het oude Dubbeldamse plan herinnerde en nu zelf lonkte naar 'De Griend' in de Zuidpolder. De bewoners van de acht vrijstaande woningen, waarvan de erven grensden tot aan de toenmalige waterloop, kochten zich een strook grond erbij en lieten meer oostelijk een nieuwe sloot, als begrenzing van hun erven en van Middenhoeve, aanleggen. Zodoende alvast een private 'groenbufferzone' creërend.

Middenhoeve is thans een aantrekkelijke intieme woonwijk die dankzij de dijkcoupure, er waren ook plannen om de hele verdere Oudendijk te slechten, omsloten is door twee Hollandse dijken en heel veel groen.

Die plek was voorheen water, ontstaan door de St. Elisabethsvloed van 1421. De enige sporen van menselijke arbeid daarna, eenden en talingen vangen, bleek toen uit een aantal eendenkooien. Later, in 1617, werd door bedijking en drooglegging 'Den Zuytpolder van Dubbeldam', gevormd. Zo kwam er weer 430 hectaren, uit water gewonnen, land bij. Hierop ontstond akkerbouw. Op de plek van 'ons' Middenhoeve lagen voorheen de akkers van de heer Meijs. De boerderij 'Middenhoeve' was ook ooit van hem. Rond 1650 stond hier al een grote hofstede aan wat de Dubbeldammers later het 'Laantje van Klootwijk' noemden maar officieel als 'Laantje van Middenhoeve' staat opgetekend.

Klootwijk was namelijk de hoofdpachter van de boerderij en van akkers in de Zuidpolder. De huidige boerderij dateert van na 1912 en is thans eigendom van Jos van der Graaf, aannemer van bestratingen.



De bouw

NV Aannemingsbedrijf Den Hartog ('s-Gravendeel) bouwde in Middenhoeve 50 twee-onder-een-kap-woningen, 34 meander- en 99 doorzonwoningen.

Op 4 april 1973 was een orkaan oorzaak dat tijdens de bouw een verdiepingvloer van een twee-onder-een-kap-woning op de begane grond-vloer belandde. Een nog vrijstaande muur van een doorzonwoning kon ook de storm niet trotseren en kwam in stukken neer. Een nieuwe kraan, ingezet bij het storten van dakgrind op de garages, kon ook niet meer in balans blijven. Maar Den Hartog ging rustig door.

Gelijktijdig werden aan de oostelijke zijde acht vrijstaande woningen opgetrokken. Ook die bouw ondervond problemen van de orkaan omdat onder meer een bouwlift omwaaide.

Eind 1972 kwamen de eerste bewoners en eind 1974 waren alle 191 woningen in Middenhoeve bewoond. In 1994-95 bracht de familie Puper - Bernhart dit aantal op 192 stuks door in de NO-hoek van Middenhoeve hun woning te laten bouwen, welke daarmee tevens de hoogste van de wijk werd.

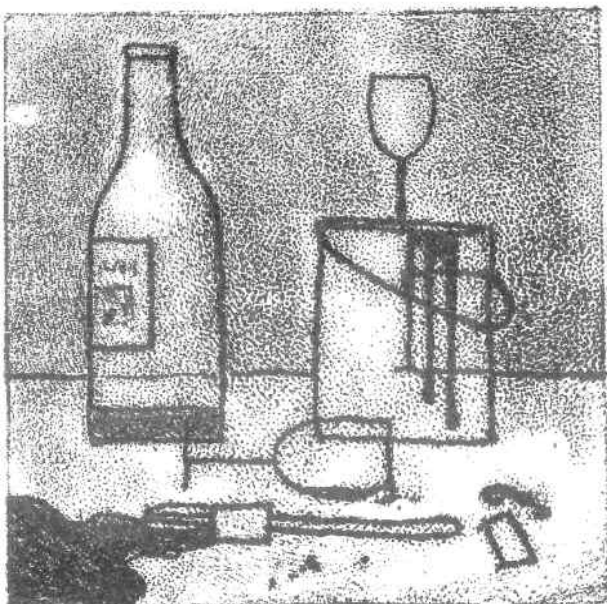
De eerste bewoners van de wijk waren voornamelijk jonge gezinnen met allemaal dezelfde 'nieuwe-woning-probleempjes'.

Alle interieurs werden zoals doorgaans nog steeds gebeurt, wit opgeleverd. De kozijnen van de doorzonwoningen waren wit afgelakt. De luifels van de meander- en doorzon-woningen waren per blok van zo'n vier tot zeven woningen in één kleur geschilderd: wit, okergeel of blauw. De keukendeuren van de doorzonwoningen waren daarop aangepast. Maar het tijdsbeeld vroeg toen al een donkerder, warmer kleurgebruik, zoals donkerblauw,

donkerbruin of zwart. Hier en daar verdween het wit van kamermuren- en plafonds onder een donkerkleurige verflaag. "En we hebben nog wel zo ons best gedaan op dat wit" sprak de opzichter van Den Hartog, toen hij al die schilderactiviteiten door de nog gordijnloze vensters zag.

Sommige Middenhoevers hielpen elkaar om dit op korte termijn te realiseren. Ook bij het tuinwerk was de samenwerking terug te vinden. Even een spa of kruiwagen lenen; elkaar helpen met aanvoer van aarde of de aankoop van boompjes. Het kon allemaal en vaak zag je 's-avonds, na afloop als iedereen moe was van het spitten in de zware klei, een groepje kersverse bewoners nog 'even' nakaarten op het plein. Velen weten zich nog wel te herinneren dat daarbij Sherry het spraakmakende middel was. Zo iets kon dan ook gemakkelijk duren tot de vogeltjes weer gingen fluiten. Menigmaal zocht men het bed op als de kinderen ontwaakten, voor menig een trok dit een wissel op het ouderschap.

Van 'cocooning' had men nog niet gehoord; het was openheid alom. Die openheid van die jaren uitte zich ook in de bouw. Bij de doorzonwoningen en meanders was de doorgang naar de brandgang nog deurloos. Nu zijn alle achteruitgangen door de bewoners zelf afgesloten en van een deur voorzien.



02 VERENIGING 'MIDDENHOEVE'

Die samenwerking en saamhorigheid van het eerste uur was mede de basis voor het ontstaan van de vereniging Middenhoeve.

Uit die onderlinge kontakten bleek dat velen met dezelfde opleveringsproblemen kampten. Die het hoofd bieden kon wellicht beter gezamenlijk. Daarom stelden de kersverse Middenhoevers, Ap Aarnoutse, Gerard Krielaart, Nico Mookhoek en Louis Veen, voor om "een stichting of vereniging in het leven te roepen, om eventuele bouwkundige onvolkomenheden of fouten, welke reeds aan het licht zijn gekomen of in een later stadium worden geconstateerd, collectief tot een oplossing te brengen." Dit stond in de eerste rondzendbrief met de eerste antwoordcoupon. Er zouden nog vele brieven, al of niet met antwoordstroken, volgen.

Het voorstel bleek een succes, want tijdens de bijeenkomst op 27 juni 1973 in het Deetos-gebouw gaven 53 gezinnen zich als lid op. De vereniging Middenhoeve was een feit !

Groei

Het voorlopige bestuur, t.w. de heren Ap Aarnoutse, Rinus van Eck als secretaris, R.S. v.d. Kamp als voorzitter, Ad v.d. Kamp, Gerard Krielaart, Nico Mookhoek en Louis Veen, riep direkt na de oprichting de overige bewoners op ook lid te worden van de Vereniging. Tevens werd een jaarlijkse bijdrage gevraagd van 15 gulden.

Op 19 juli 1973 telde de Vereniging 67 leden. Het bestuur ging aan de slag, verzamelde bouwklachten en protesteerde bij de gemeente Dordrecht met succes tegen de inning van NLG 50,00 per woning voor een GAI (Gemeenschappelijke Antenne Inrichting) in Middenhoeve die, zo had uw schrijver zelf ontdekt, wel doorberekend maar niet geplaatst was.



Het bestuur nam ook contact op met het 'Wijkorgaan Dubbeldam' om ingeschakeld te worden bij belangrijke wijkaangelegenheden.

Bij de bestuursvergadering op 23 augustus 1973 kon het bestuur inmiddels 79 verenigingsleden tellen.

Februari 1974: 99 leden !, de Vereniging was weer groter geworden en aan eigen briefpapier kon niet meer worden ontkomen. Louis Veen tekende een monochroom logo, waarvan de zeshoekige figuur door mij nu opnieuw opgenomen is in het nieuwe beeldmerk 1998.

Aan zo'n actieve vereniging gaf koningin Juliana dan ook op 3 oktober 1973 haar goedkeuring. In april 1975 bestond de vereniging uit 150 leden.

Op de ledenvergadering van 18 februari 1976 was het bestuur van de vereniging als volgt samengesteld:

Ap Aarnoutse (voorzitter) Kees de Waal als de penningmeester, Rinus van Eck voor het schrijfwerk, Francijn (Fransje) Krielaart - v.d. Ruit, eerste vrouwelijke bestuurslid, was er voor de jeugd. De heer De Vries hield zich bij de techniek en, ook belangrijk, J.F. v.d. Heiden voor de festiviteiten.

Dat de vereniging in 1978 inmiddels 5 jaar bestond was geen reden voor een lustrumfeest. De belangstelling was tanende. Het bestuur vroeg in een brief aan de leden of de vereniging gehandhaafd moest blijven. Op de algemene ledenvergadering van 9 februari waar naast de vijf bestuursleden slechts vier (!) leden geteld konden worden, werd toch besloten om door te gaan. Carla Kegel-Ketelaar en Caroline van Tienen-Maclure kwamen naast Fransje Krielaart de vrouwelijke inbreng versterken. De vereniging was haar tijd toen al ver vooruit want het aantal vrouwelijke en mannelijke leden was precies in evenwicht.

Het werd steeds serieuzer. 31 mei 1978 was weer een mijlpaal in de geschiedenis van de Vereniging toen zij werd ingeschreven bij de Kamer van



vereniging middenhoef

met roodbruin afdrukt
nummer: 0.000.000
afgedrukt op de naam
papier: 10.000.000.000

ledenvergadering

Alle leden van de Vereniging Middenhoef
worden hierbij uitgenodigd naar de
"ALGEMENE LIDENVERGADERING"

Datum: maandag 11 februari 1985
Tijd: 20.00 uur
Plaats: gebouw "De Ruiter"
Nieuwland
Dubbeldamstraat 70

AGENDA

1. Rapport door de voorzitter. (Mr. R.J. Pijper)
2. Jaarverslag van de secretaris. (Mr. S.J.G. van der Pol)
3. Jaarverslag van de penningmeester. (Mr. R.B. de Waal)
4. Verslag commissie en verkiezing nieuwe commissie.
5. Bestuursverkiezing.
Volgens rooster zullen de volgende bestuursleden aftreden:
Mr. R.J. Pijper bestuurslid
Mr. S.J.G. van der Pol bestuurslid
Mr. C.J.M. Kogel niet bestuurslid

* Als u wilt meemaken in het bestuur van de eigen vereniging,
komt u zich kandidaat stellen door u, VOOR 20 JANUARI 1985,
op te geven bij het sekretariaat: Dubbeldam 70, tel. 0.35.15

6. Overzicht activiteiten in 1985.
7. Rondvraag.
8. Sluiting.

Tik lid met natuurlijk naar
deze ledenvergadering,
daarom ontvangt u ook nu
meer op de verenigings
omgeving!

Tafel Zaan in "DE BANK" !

Het Bestuur.



Koophandel.

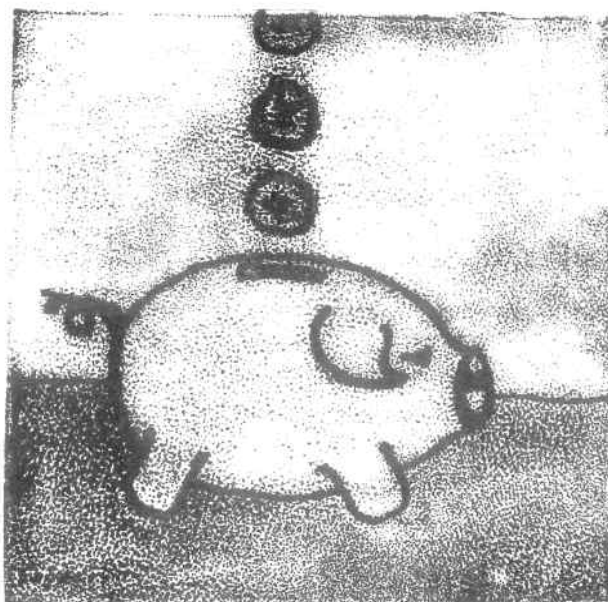
Vanaf de ledenvergadering op 26 januari 1981 was de bestuurssamenstelling als volgt: Hr R.C.H.A. Gram; de dames F.G. Krielaart - v.d. Ruit en C.C.M. Kegel - Ketelaar alsmede de heren S.J.G. v.d. Pol, R.J. Puper en K.B. de Waal.

Dat de belangstelling voor de Vereniging en haar jaarlijkse ledenvergadering nog steeds gering was, kon in elk geval niet aan de contributie liggen; die was nog steeds NLG 15,00 per jaar. In 1983 bezochten maar 11 leden deze bijeenkomst. In dat jaar nam de heer Rob Puper de voorzittershamer over van de heer Gram. In februari 1984 trad Francijn Krielaart-v.d. Ruit uit het bestuur van de Vereniging. Zij werd vervangen door Riet Seesink-de Vos. In 1985 vertrok ook Carla Kegel-Ketelaar en kwam Renée Aarnoutse-Schippers het bestuur versterken. Nu in 1998 bestaat het bestuur uit de dames Caroline van Tienen-Maclure, Renée Aarnoutse-Schippers, Riet Seesink-de Vos en Tineke Oevering-Fossen; alsmede de heren Frans Bleierveld (voorzitter), Kees de Waal en Simon van der Pol.

Financiën

De langste tijd in het 25-jarig bestaan van de vereniging beheerde Kees de Waal de kas. Een bijna niet te overzien werk. Niet alleen het innen van de contributies maar de collectieve betalingen aan leveranciers behoorden daarbij.

Dank zij een goed beheer en belegging van de gelden steeg het saldo alsmaar. In een tijd dat de beurskoersen alleen maar stegen ontstond, door een overigens zeldzame kleine vergissing, zelfs nog een interessante saldo-verhoging. Zo kon de vereniging bij het 25-jarig bestaan royaal uitpakken.

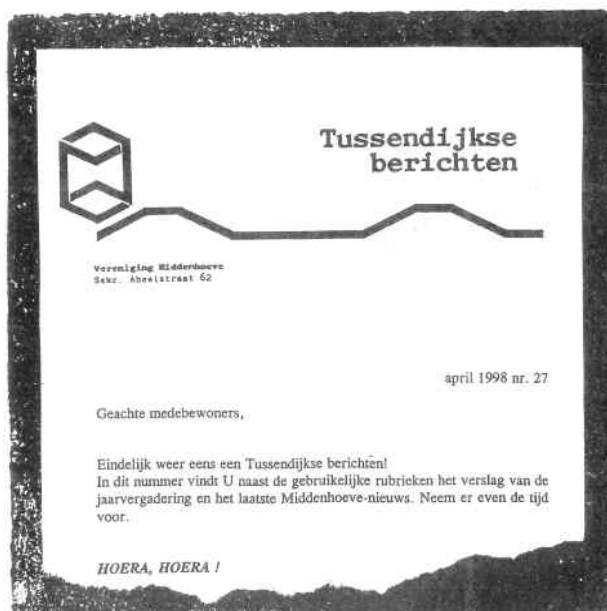


Tussendijkse berichten

Het kon natuurlijk niet uitblijven. Een vereniging die in 1987 al 14 jaar bestond moest een eigen periodiek gaan uitgeven. De informatie naar de leden nam toe en mogelijk kon een nieuwsbrief bijdragen tot meer saamhorigheid.

In juni 1987 verscheen het eerste nummer van 'Tussendijkse berichten'. De inhoud zou o.a. bestaan uit mededelingen van het bestuur. Het moest een 'spreekbuis' worden tussen bestuur en leden van de Vereniging. In dit eerste nummer troffen we al een rubriekje aan waarin nieuwkomers werden verwelkomd. Het medium op A5-formaat bleek in een behoefte te voorzien. Dit gelet op latere reacties van de leden en .. van de middenstand want vanaf nummer 8 tot en met nummer 15 troffen we in Tussendijkse berichten advertenties aan.

Zelfs culinaire wetenswaardigheden werden toen opgenomen.



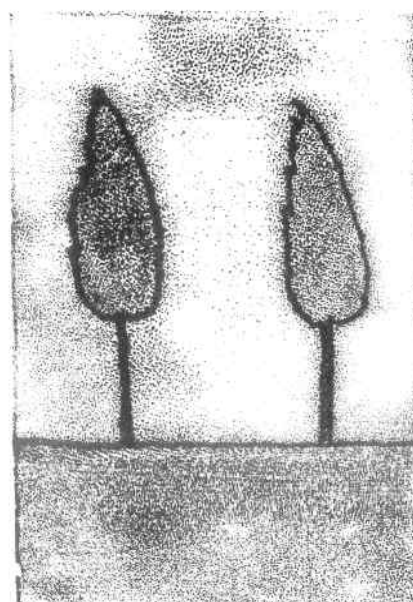
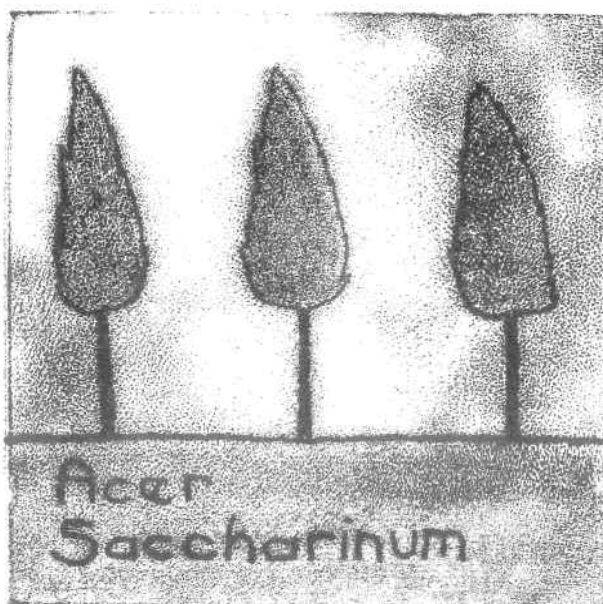
03 OVER ONZE WOONOMGEVING GESPROKEN ..

Eind 1979 werd door de Vereniging Middenhoeve een flinke boom opgezet over de mooie hoge wilgen op het talud van de Oudendijk tussen het Laantje van Middenhoeve en de Iepenlaan. Op 03 maart 1980 organiseerde de gemeente Dordrecht een bijeenkomst in de Meidoornschool. Het plan van de Gemeente bestond uit de vervanging van de snelgroeiende wilgen door zeer traag groeiende walnoot-bomen. De reden was dat wilgen te oud werden en in kwaliteit sterk achteruit gingen. Het werden helaas geen notenbomen, anders hadden wij misschien eens daarvan de vruchten kunnen plukken. De keus van de specialisten viel op de *Acer Saccharinum* L., de witte - of zilveresdoorn. Bomen die wel veertig meter hoog kunnen worden.

Tot de woonomgeving behoren ook de garages. Veel bewoners zagen dat die garages een rommelig aanzien gingen vertonen. Ik constateerde dat dit kwam door het toenemende, afwijkende kleurgebruik op de garagedeuren in combinatie met ander verwaarloosd schilderwerk. Eind 1985 stelde ik voor om hierin weer eenheid te brengen. Na enkele jaren was het betere resultaat hier en daar dan ook duidelijk zichtbaar.

Bestrating

In 1987 liet de vereniging Middenhoeve een brief uitgaan naar de gemeente Dordrecht in verband met de herbestravingsplannen. Als antwoord werd een hoorzitting voorgesteld. Bijna alle leden vroegen om verkeersremmende middelen ten behoeve van de Abeelstraat om het racecircuit-effect te doen verdwijnen. Op 13 oktober was het zover en vond in de 'Gravenhorst' de bijeenkomst plaats. Tot teleurstelling van enkelen die geen 'gehobbel' wensten raadde het bestuur haar leden aan om op een eerder voorstel voor het aanleggen van verkeersribbels positief te reageren.



En ja hoor, op 31 maart 1988 kwam de Gemeente met de uitslag van een gehouden enquête. Van de 135 reacties, bleken er 103 gekozen te hebben vóór de ribbels. Dus waren na korte tijd die witte worsten in het wegdek zichtbaar, voelbaar en ... hoorbaar ! Menige bewoner in de buurt van zo'n worstenreeks viel de voorbijgaande auto's meer dan te voren op. Het gedreun drong door tot in de woningen.

Om een 'beetje beschaafd' die ribbels te nemen bleek harder rijden een uitkomst maar dat was toch niet de opzet !

Vanaf eind 1990 kwamen er steeds meer klachten maar toch hebben die witte worsten nog zo'n vier jaren ongerief in Middenhoeve veroorzaakt. Pas in 1992 is de bestrating weer keurig gladgestreken.

Watersnood

In 1984 kwamen de eerste klachten binnen over wateroverlast bij het plantsoen aan de zuid-zijde. Het wandelpad stond ook geregeld onder water. In 1986 ontdekten sommige Middenhoevers water in de kruipruimte van hun woningen.

Op 6 juni 1988 kreeg de vereniging Middenhoeve een brief van de gemeente Dordrecht over een geconstateerd hoogteverschil tussen de particuliere waterpartij van boerderij Middenhoeve en het omliggende openbare water. Sommige leden vermoedden hierin de oorzaak van het vele water in de wijk. Daar kwam nog bij dat bij zware regenval de ondergrondse 'noodoverlaat' aan de zuidkant het rioolwater op de waterloop langs de Zuidendijk afvoerde. Die sloot werd daar ook niet frisser van !

Volgens de Gemeente zou de wateroverlast in Middenhoeve eerder liggen aan een tijdelijke verhoging van het grondwaterpeil bij extreme regenval. Dat het te hoge grondwaterpeil in Middenhoeve mogelijk de oorzaak kon zijn,

kwam niet op tafel. Later, 1992, werden hoogten gemeten tot 20 cm onder het maaiveld !

De Gemeente stelde als oplossing voor dat de bewoners zelf een drainage onder hun woningen zouden laten aanleggen (!) Ook de brandgangen konden op die wijze ontwaterd worden maar ... alles op eigen kosten, immers de brandgang was en is geen openbare grond ! Zou er een oplossing komen ?

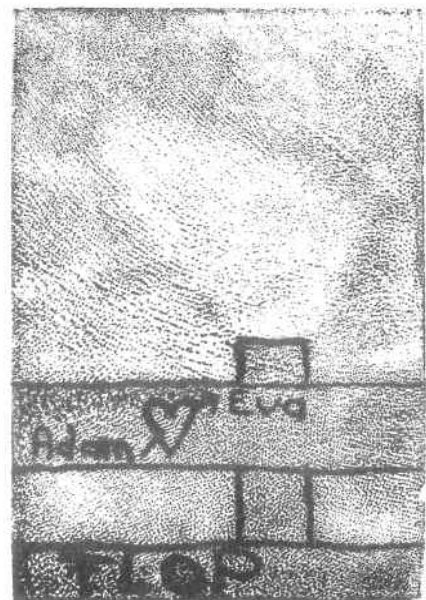
Grotere tuinen

Als gevolg van de gemeentelijke bezuinigingen op het groenonderhoud en het willen afstoten van openbaar groen kwamen in 1988 enkele bewoners aan de zuidzijde op het idee hun achtertuin uit te breiden door het aankopen van grond. Mede daardoor zouden de wat rommelige bossages kunnen verdwijnen. Hoewel het plan ook voor de gemeente Dordrecht interessant leek werd het idee in eerste instantie door haar afgewezen. De bewoners zouden er een jaar later op terugkomen.

Een bruggetje teveel ?

Vanaf het begin lag er een geasfalteerd voetpad. Het begon in de Z.O.-hoek bij het stenen trapje van de Zuidendijk en slingerde over het grasveld direct langs de nog korte achtertuinen aan de zuidkant. Daar was toen nog geen vijver. Het kroop verder langs de westzijde, volgde daar de sloot en eindigde in de uiterste N.W.-hoek bij een bruggetje, waardoor wandelaars op de Oudendijk konden komen. Door de Oudendijk verder in oostelijke richting af te gaan was het mogelijk om bijna geheel Middenhoeve te ronden.

Hoewel de termen nog niet waren bedacht, bestonden er al 'hangjongeren' die hiervoor dat bruggetje bij de Oudendijk als 'hangplek' hadden verkozen.



Het bruggetje sleet er aardig van en de bielzen traptreden vroegen om ongelukken. Redenen genoeg voor de Vereniging om in 1989 de Gemeente te verzoeken hieraan iets te doen.

'Bewoners: Woongenot door lawaai jeugd volkomen verziekt' trof ik aan in dagblad 'De Dordtenaar' van 15 juni 1989

Onze bewoners aan de westzijde dreigden niet alleen te vallen over de bielzen treden. Zij ondervonden steeds meer overlast van de 'hangjeugd'. Jongeren, vaak al elders weggestuurd, die 's-avonds op het bruggetje plannen maakten om zich af te zetten tegen de toenmalige cultuur, samen te dromen van een eigen toekomst. Een toekomst waarin je lief zou kunnen hebben en geliefd zou kunnen zijn. Een toekomst van saamhorigheid en tolerantie. Sommige Middenhoevers vroegen zich toen af hoever saamhorigheid en tolerantie moet gaan.

Een radicale en simpele oplossing werd aan de Gemeente voorgesteld; haal het wandelpad weg en verplaats het bruggetje, de jongeren verdwijnen dan vanzelf. Zij hadden gelijk, want later waren ze terug te vinden bij de trappen van de wijkingang. In augustus 1996 heeft de vereniging zelfs gezorgd dat daar een afvalbak werd geplaatst, zodat de jongeren zelf de omgeving netjes konden houden. Echter ook die plek kon in de ogen van omwonenden geen genade vinden. Dus werden de jongens en meisjes ook van daar weer verdreven. Nu anno 1998 treffen we ze weer aan op het zandbakpleintje. Met blijkbaar wat meer tolerantie en af en toe een praatje van jeugdminnenden, zien de pleinbewoners die 'hangjeugd' niet als een 'probleem'.

Als 'tegenprestatie' voor uitvoering door de gemeente Dordrecht van het



voorgestelde 'brug-verdwijningsplan' wilden die bewoners dan wel de vrijgekomen grond aankopen zodat ook zij hun achtertuinen zouden kunnen vergroten. In eerste instantie zag de Gemeente er geen heil in en de andere bewoners van Middenhoeve stonden ook niet te juichen, want voor die laatsten was dan het 'rondje Middenhoeve' niet meer te realiseren. Verplaatsing van het bruggetje zou verplaatsing van de problemen zijn.

Buiten- en binnenringers

Het bestuur van de Vereniging stond voor een groot probleem: dreigende tweespalt in Middenhoeve. Was het voor de één een bruggetje te veel, voor de ander had deze overspanning een 'sociale functie'.

De belangen van de twee-onder-een-kap-bewoners strookten niet altijd met die van de meander- en doorzonwoning-eigenaren. De aanduidingen 'buitenringers' en 'binnenringers' kwam zelfs even in zwang. Ja, men dacht zelfs even aan twee verenigingen Middenhoeve !

Achteraf gezien heeft de vereniging toen een unieke kans, om als 'bruggenbouwer' op te treden, laten liggen. Door een goed bedoelde 'neutrale' opstelling in te nemen, hield ze zich afzijdig waardoor de 'buitenringers' hun belangen door de vereniging zagen verwaarloosd.

Water, de bindende factor

Gelukkig kwam in de loop van 1989 van de bewoners aan de zuidzijde een voorstel op tafel. Als de Gemeente nu in het Zuiden een mooie waterpartij aanlegt, het wandelpad verwijdert en het bruggetje laat vervallen zijn alle problemen, overlast van de brommerjeugd, overlast van de brug-bielzen, wateroverlast in de straten, water onder de woningen en een vieze sloot, verleden tijd.

Op 15 mei 1990 werd in 'De Schuur' een bespreking gehouden tussen de Dienst Openbare Werken (DOV) en dertig Middenhoevers. Men kwam er niet uit en de Gemeente zou 'haalbare alternatieven' uitwerken. Op 24 maart 1992 (twee jaar later !) vond in de Raadszaal van het Stadhuis een commissievergadering plaats.

In april van dat zelfde jaar bleek dat de DOV voorlopig alles bij het oude wilde laten. De heer Van de Water schreef, met bijval van andere bewoners aan de zuidzijde, weer een brief naar DOV met verwijzing naar hun plannen. Eind 1992 heeft de gemeente Dordrecht door Wareco Amsterdam een onderzoek laten instellen naar het grondwaterpeil in Middenhoeve. Een dik rapport was het resultaat. De conclusie van Wareco was dat door de wijze van bouwrijp maken en door de bodemopbouw, onder meer een zeer vaste dikke kleilaag (St. Elisabethsvloed ?), een ongunstige situatie met betrekking tot de ontwatering was gecreëerd.

Men adviseerde dan ook om Middenhoeve te draineren. Jammer van het advies maar het gemeentebestuur, toen in onderhandeling met het waterschap 'De Grote Waard' over herbepoldering, stelde een beslissing nog even uit. In januari 1994 hadden een aantal Middenhoeve-bewoners een gesprek met de toenmalige wethouder Verbakel. Overtuigd door de argumenten heeft hij B&W positief geadviseerd en gelukkig voor Middenhoeve heeft de Gemeente op 30 augustus 1994 het ingrijpende en mogelijk alles oplossende groenplan aangenomen. Kosten ca. NLG 450.000,00

Een groot deel van de bewoners aan de west- en zuidrand van de Abeelstraat konden een deel van het openbaar groen kopen om hun tuinen te verlengen. Het wandelpad aan de westzijde zou vervallen. Een vervangend voetpad en een eenvoudige voetbrug over de sloot langs de Oudedijk zouden worden aangelegd. Beloofd was dat verdere planvorming

met de direct betrokkenen zou plaats vinden.

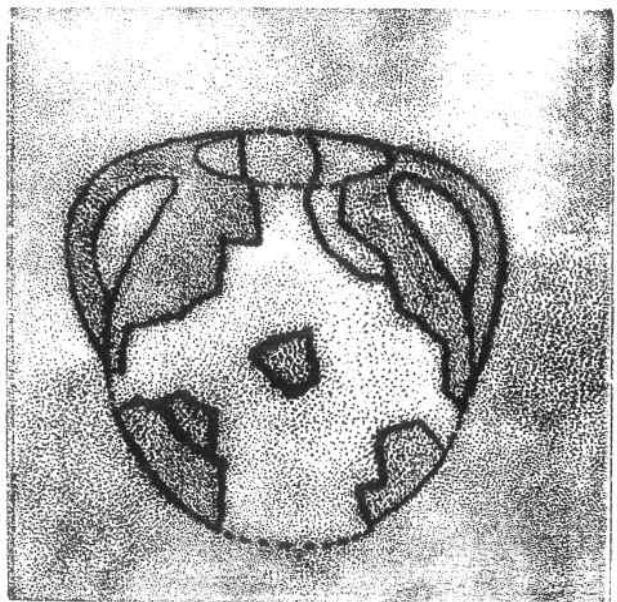
We waren bijna een jaar verder toen bleek dat de Gemeente niet met de vereniging Middenhoeve maar slechts met de bewoners aan de rand het contact onderhield. De bewoners van het grote midden hadden geen idee wat er uit de bus zou komen maar ook zij waren toch 'direct betrokkenen'.

De vereniging nam weer contact op met DOV. Dat resulteerde in een toelichting door de heer Bertus v.d. Vegt van DOV op de jaarvergadering van de vereniging op 7 februari 1995. Daar werd alles duidelijk uit de gemeentelijke doeken gedaan.

Het water kwam ...

De gemeentelijke tuinarchitect Adriaan Eckhart ging aan het werk. Een ontwerp zag het licht en werd op verzoek nog wat aangepast om bomen te sparen. Grond werd door de Gemeente aangeboden en gekocht of gepacht door de randbewoners.

In het voorjaar van 1995 ging uiteindelijk de eerste spade in de grond. Nog even en we zouden een fraaie vijver hebben. De aannemer begon te graven.... en ontdekte al gauw dat hij geen plek kon vinden voor het depone- ren van de door zure regens 'verontreinigde' baggerspecie. Zo lag het werk kort na de aanvang al weer stil. Dat was niet leuk voor de Middenhoevers maar de 'Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland' zag daardoor kans heel even in de grond te speuren en dat speurwerk had resultaat. Men trof aardewerkfragmenten aan. De heer Jan Koonings van het AWN schreef in het weekblad 'De Stem van Dordt' van 1 mei 1996 onder de rubriek 'Oud-Dordrecht - Grondig-Bekeken': "Op een betrekkelijk klein stuk vond men fragmenten van een twaalfde eeuwse kogelpot, protosteengoed uit de 13e



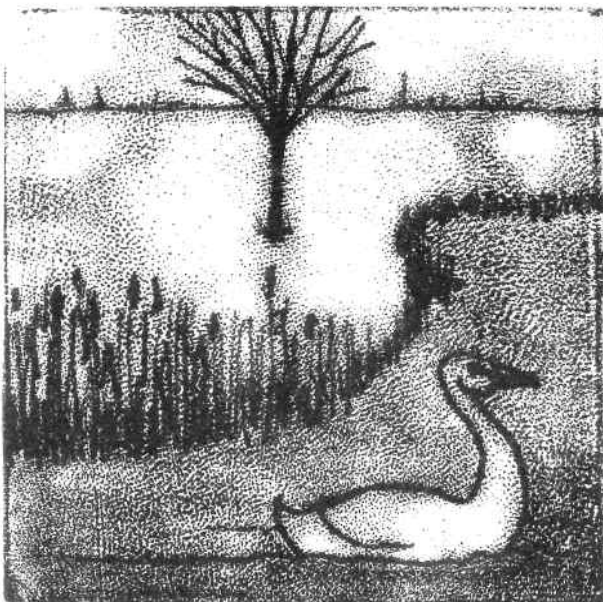
eeuw, Westerwald-aardewerk uit de 18e en 19e eeuw, rood aardewerk, porcelein, laat middeleeuws aardewerk, dakpannen, draineringsbuizen, een slijpsteen, waterkruik, Majolica (aardewerk bekleed met fijn tinglazuur) maar ook een knikker, lepeltje en een kinderschoenzool. Het meest recent was een dubbeltje met de beeltenis van koningin Juliana". Ook een metalen voorwerp zag het daglicht. Wellicht is het een Keltische gesp.

Enkele maanden later was de waterpartij gereed en kon er weer gewandeld worden. Nu in 1998 lijkt het een natuurlijke waterpartij en doet het gebied tegen de Zuidendijk een beetje denken aan de Engelse 'landschapstijl' van J.D. Zocher, de tuinarchitect die eens tekende voor Dordtwijk.

De aanvankelijk storende brede terrassen van de woningen aan de nieuwe waterkant vallen nu minder op door de hoog opgeschoten overbeplanting. Samen met de gehandhaafde bomen en het nieuwe wandelpad is deze waterpartij een goed voorbeeld van 'opmooiwerk' in Middenhoeve.

Het water bleef

Op 13 en 14 september en op 27 en 28 oktober 1998 leek het dat Middenhoeve haar waterproblemen 'boven water' had. Een enorme regenbuienreeks kwam over Middenhoeve, tuinvijvers, watergangen en ook de nieuwe vijver stonden vol maar het hemelwater in de straten was gauw verdwenen. Een aantal brandgangen blijven goed droog doordat de bewoners in georganiseerde samenwerking, enkele jaren daarvoor, riolering hebben laten aanleggen. Het te hoge grondwaterpeil is echter gebleven. Nu, eind 1998 wordt hier en daar nog steeds water onder enkele woningen gezien. Ja, Middenhoeve ligt in een polder en ongeveer 35 centimeter onder NAP !



Hondenwerk

Er kwamen steeds meer klachten van hondenloze wandelaars en spelende kinderen die problemen hadden met het al te 'multifunctionele' gebruik door viervoeters van het laagste groen in de wijk: de gazons. Op verzoek van de Vereniging heeft de Gemeente Dordrecht in 1989 borden aangebracht zodat honden, als ze even omhoog keken, konden zien waar ze niet sanitair mochten vertoeven. Het bleek redelijk te werken.

In het kader van de gemeentelijke actie 'Gebruik het scheppie, iedereen happy' zijn in het najaar van 1998 delen van het vijfvergebied van Middenhoeve en de Oudendijk-taluds gemarkeerd met borden, met daarop een vertederend hondekopje, die aangeven dat deze behoeftige huisdieren dáár welkom zijn voor een sanitaire stop.

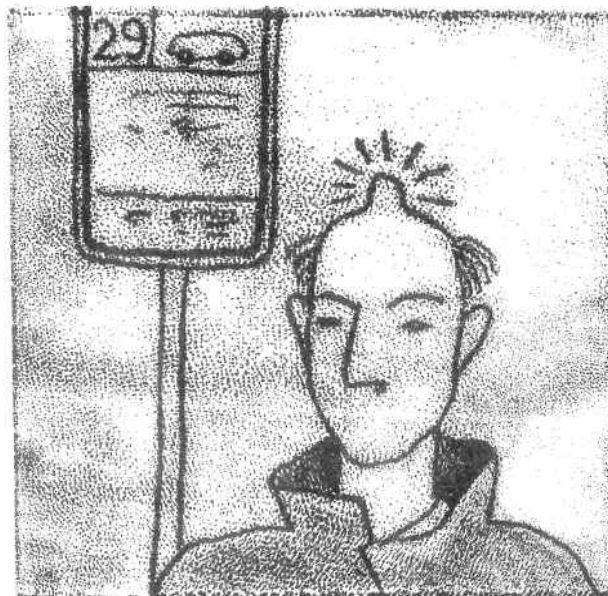
Openbaar vervoer

In 1989, zo ontdekte ik in oude papieren, kwam een eerste reactie van de vereniging Middenhoeve op het openbaar vervoer met betrekking tot onze wijk. Een brief ging dan ook uit naar de verantwoordelijken om te pleiten voor een grotere lus van buslijn 2 zodat deze via Eiken- en Elzenlaan rijdende onze wijk kon 'raken'. Het Gemeentelijk Vervoerbedrijf (GVB) antwoordde toen dat dit niet was in te passen in het rijschema. Het zou nog acht jaren duren voordat het GVB met een achteraf niet realistisch plan zou komen. In 1996 kwam zij met een drie-bussen-plan. Servicebussen zouden de wijken gaan bedienen. Expressebussen verbinden dan de wijken met het station Dordrecht en wie nog verder wil zou dan van de City-bus gebruik kunnen maken. Op 15 oktober 1996 was er een hoorzitting in verzorgingshuis Dubbelmonde. Ook Middenhoeve was vertegenwoordigd; vier personen. Zagen de overige Middenhoevers er toen al geen heil in ?

De aanwezigen in Dubbelmonde dachten op die avond even ideeën te kunnen aandragen. Dat was niet het geval. Het plan stond vast, hooguit was gedachtenwisseling mogelijk over de plaatsing van de haltes maar verder was alles al in kannen en kruiken.

Sommigen smeekten om de oude buslijn 2 en vroegen zich af hoeveel het nieuwe plan wel zou moeten gaan kosten. Maar het plan ging door. Nieuwe haltes verrezen in Dubbeldam en ... in Middenhoeve. GVB had klaarblijkelijk een vooruitziende blik. Men verwachtte blijkbaar niet veel passagiers voor het drie-bussen-systeem want het aantal zitplaatsen bij een 'design'-halte bleef beperkt tot één stuks. Voor Middenhoeve en directe omgeving bleek het GVB nog somberder; daar kwamen eenvoudige verzinkte paaltjes zonder zitplaats. Het tijdenbord van de ongelukkige gekozen halteplaats bij de ingang van Middenhoeve was voor voetgangers op het smalle trottoir moeilijk te passeren. Het bord was dwars geplaatst en precies op hoofdstoelhoogte gemonteerd.

Nou, dat was op 1 juni 1997 even wennen: een bus door de wijk. Hoewel doorgaans zonder passagiers had zo'n langzaam rijdende mooie blauwe bus toch zijn voordelen. Het overige verkeer werd afgeremd tot een beschaafde snelheid en 's-winters, bij vriezend weer, zou er gestrooid worden. Dat laatste is maar één keer gebeurd in de winter van '97-'98, want het GVB kwam al na één jaar tot inkeer. Net als de Middenhoevers in 1996 al hadden aangegeven, zag in 1998 ook het GVB in dat het laten rijden van lege bussen geen nut had. Middenhoeve heeft dus maar heel kort van bus 29 kunnen 'genieten'. Enkele maanden daarna zelfs verdween '29' geheel uit Dubbeldam. Wat nu nog herinnert aan het openbaar vervoer in Middenhoeve zijn de kuilen in de Abeelstraat.



Onkruid

In maart 1989 komt de Dienst Openbare Voorzieningen met een gekruid voorstel met betrekking tot het bestrijden van onkruid in Dordrecht.

Voor een proef op verhardingen, zoals straten, goten en obstakels was Middenhoeve de gelukkige wijk. De wijk werd ingedeeld in vier sectoren, elk met een eigen behandeling. Gebied 1, de Z-W-hoek, was het meest interessante gebied. Deze hoek kreeg in het geheel géén behandeling. Wat uiteindelijk bij de Dienst de resultaten waren is ons nooit duidelijk geworden. De praktijk is dat nu in 1998 de straten tijdens regen glad zijn van het groen en de trottoirtegels door de aan de oppervlakte komende boomwortels moeite hebben hun positie te handhaven.

Middenhoeve bedreigd

Donkere wolken pakten samen boven het vredige Middenhoeve toen in februari 1990 de brief van de Dienst Stadsontwikkeling in de bus viel. Een inspraakavond over een nieuw bestemmingsplan 'Dubbeldam-Zuid' en ja hoor bouwplannen op het noordelijk groen van Middenhoeve !

Plotseling kreeg toen het groene gras in de ogen van menig Middenhoever wèl de niet weg te denken functie van speel- en sportveld (!?). Dat was een zéér goede reden om nieuwbouw te weren. Enkele bewoners stuurden een brief naar de DSO, immers er was in '72 - '73 niet voor niets voor zo'n ruim opgezette buurt gekozen. Tot grote schrik, waarom ?, vernam men ook dat Stadsontwikkeling met plannen liep om woonwagenlokaties in Dubbeldam te formeren. Maar al gauw bleek dat alleen in een ambtelijke voorfase naar Middenhoeve als mogelijke lokatie was gekeken maar dat onze wijk in het uiteindelijk lokatieonderzoek niet meer opgenomen was. De lucht was weer opgeklaard.

Uiteindelijk zou binnen Middenhoeve nog één bouwkvael uitgegeven worden. Toen dat gebeurde kon de familie Puper daar in 1995 hun woning laten bouwen.

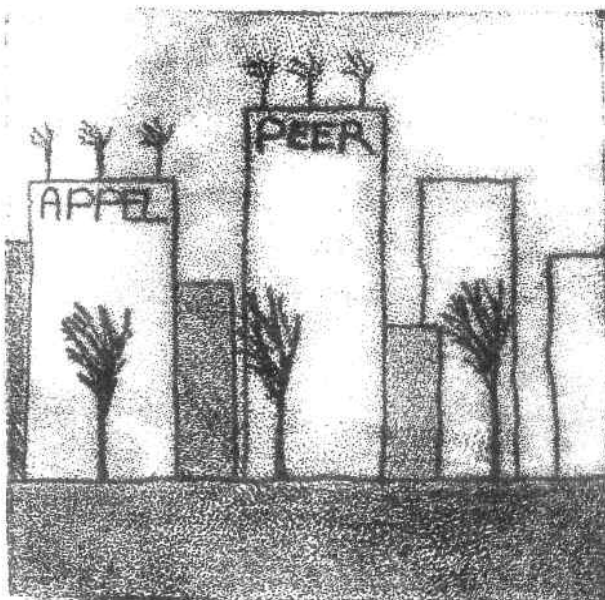
'Middenhoeve de omsingelde stad'

konden we lezen in 'Tussendijkse berichten' nr 17 van december 1992. De gemeente Dordrecht liet zien dat, volgens haar structuurvisie voor het Eiland van Dordrecht, Middenhoeve rond de eeuwwisseling ingeklemd zou liggen tussen nieuwe woonwijken. Wijken, met ontroerende namen als Verborgen Stad, Buitenstad en City Fruitfull, zouden achter de dijken verrijzen. Het ging om een uitbreiding van 13.000 woningen. Niemand begreep iets van die plannen zo bleek op een 'inspraakavond' in Gravenhorst. Waarom nog zoveel nieuwe woningen op ons eiland ? Langs welke wegen worden die nieuwe buurten bereikbaar ? In 1996 zou al met de eerste bebouwing langs de Oudendijk een begin moeten worden gemaakt.

Buitenzorg

In Dubbeldam ontstond een groep die de dreigende problemen te lijf ging. Ook Vereniging Middenhoeve, in de persoon van Simon van der Pol, participeerde daarin.

De klankbordgroep 'Buitenzorg' verscheen en ging de becijfering van de Gemeente te lijf. Als reactie daarop stelde de Gemeente haar cijfers weer bij; 7850 woningen moesten er komen. Daarvan moesten er 2350 door stadsuitleg worden gerealiseerd.



Dordt spreekt

In mei 1996 verscheen het eerste nummer van de krant 'Dordt spreekt' bedoelt als een stadsdiscussie over wonen en bouwen. Maar Dubbeldam en Middenhoeve waren bang dat de gemeente Dordrecht deze inspraakkrant zou gaan gebruiken om propaganda te voeren voor het plan 'Buitenstad'.

En Dordt sprak zich uit met veel acties van o.m. 'Buitenzorg'. Toen besloot de Gemeente het grootschalige bouwproject, met woontorens en recreatieparken, maar niet te laten uitvoeren. Er zou tot aan 2005 geen bebouwing aan de zuidzijde van de Zuidendijk plaats vinden. Gingen Dubbeldammers en Middenhoevers toen weer rustig slapen? Reken maar van niet, want de Gemeente besloot op 11 maart 1997 om het 'verdichtingsplan' uit te voeren. In de wandeling toen ook wel het 'volpropmodel' genoemd. Dit plan hield in dat zoveel mogelijk woonlocaties binnen de bestaande bebouwing gezocht zouden worden. Met de uitvoering daarvan is men toen begonnen maar de Gemeente bleef nog wel lonken naar de Zuidpolder waarvan ook Middenhoeve deel uitmaakt. Men dacht ook aan woningbouw in de omgeving van Boerderij Middenhoeve ! Eind 1998 heeft de Gemeente geconstateerd dat de woningbehoefte op het eiland daalt. Men heeft méér dan voldoende open plekken binnen de bestaande bebouwing gevonden. Volgens wethouder G. Veldhuijzen zal de Zuidpolder tot 2005 nog wel groen blijven.

04 TECHNISCHE ZAKEN

In de begintijd werd het Bouwcentrum te Rotterdam ingeschakeld om een veertigtal klachten, de bouw betreffende, te beoordelen. Een en ander is daarna aan de aannemer voorgelegd. Het werd een slepend verhaal met veel briefwisseling en ook misverstanden. Enkele mankementen werden erkend en verholpen. Achteraf zijn de meningen over deze zaak nog steeds verdeeld. De geplande gemeenschappelijke bloembakken, niemand kon zeggen wie daarvan de eigenaren waren, zijn in goed overleg door de gemeente Dordrecht en op kosten van de aannemer ingericht.

Al vroeg in het bestaan van Middenhoeve werd er een gemeenschappelijk contract met Nestor bv afgesloten voor het cv-onderhoud. Tot op de dag van vandaag heeft Nestor nog veel klanten in Middenhoeve. De gele dienstauto's zijn een vertrouwd beeld in de wijk.

Mede door de mogelijkheid om daarvoor subsidie te verkrijgen, besloten in januari 1975 dertig leden gezamenlijk om hun woningen van dubbel glas te laten voorzien en spouwisolatie te laten aanbrengen.

Om het probleem van een gebroken ruit in het weekeinde op te vangen, zorgde het verenigingsbestuur voor het in voorraad houden van enkele afdichtingsplaten.

In april 1975 werden met succes winkeliers benaderd om korting te geven aan onze leden. Het bedrijf Busch werd ingeschakeld voor het vegen van schoorstenen en reinigen van de goten. Tweemaal is een gezamenlijk kontrakt van tien jaar aangegaan met v.o.f. Van Gemert voor het buitenschilderwerk. Een derde overeenkomst is op 12 juni 1998 tot stand gekomen. Waarbij eenendertig bewoners kozen voor Van Gemert en vier met Drechtwerk SBB tot overeenstemming kwamen.

Dakkapellen

Ook weer zo'n collectief probleem; Veel jonge Middenhoevers vroegen om meer huiswerkruimte. Daarom besloot in de nazomer van 1976 de Vereniging Middenhoeve offertes aan te vragen voor het plaatsen van dakkapellen. Zo gemakkelijk als dit nu gaat zo moeilijk ging het toen.

Een brede kapel was niet bespreekbaar en er moest minstens één tussenstijl aanwezig zijn. Een achttal zijn er toen gelijktijdig geplaatst.

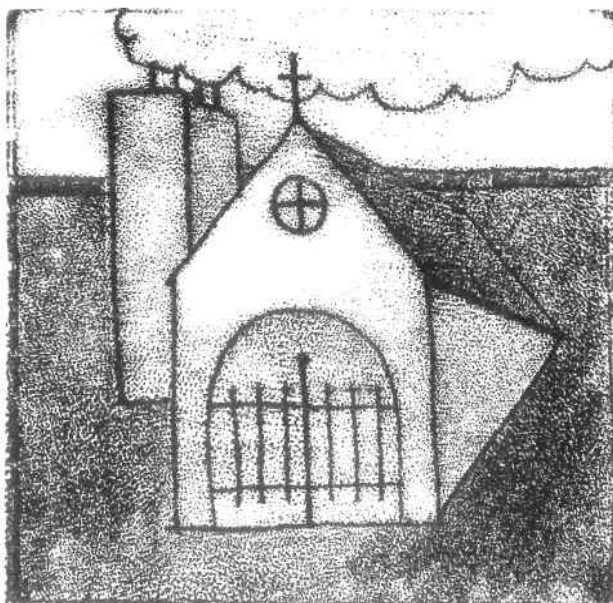
Brand- en inbraakpreventie

begon aandacht te vragen. Dat resulteerde voor onze bewoners in een door de Vereniging georganiseerde voorlichtingsavond in 'De Rank'. Vertegenwoordigers van Politie en Brandweer gaven waardevolle adviezen en uitvoerige informatie. Dank zij deze avond hebben toen diverse leden brand- en inbraakpreventieve middelen aangeschaft.

Verder

werden verschillende bewoners in 1981 verontrust door publicaties over de relatie spaanplaat en gezondheid. De Keuringsdienst van Waren kwam metingen verrichten in de woningen Abeelstraat 10 en Lariksstraat 11. Gelukkig bleek de Formaldehyde-concentratie lager dan het maximaal toelaatbare.

In de jaren '80 kwam energiebesparing in de belangstelling. Op verzoek van de Vereniging hield Nestor bv in januari een presentatie in de tuinzaal van 'De Rank' De HR-ketel werd een begrip. Veel Middenhoevers gingen in dat en de daaropvolgende jaren, over tot vervanging van hun warmtebron.



Lakperikelen

Van Gemert v.o.f. was in de wijk inmiddels een vaak gezien bedrijf. Onder het al hiervoor aangeduide collectieve schilderscontract lieten veel leden het schilderwerk door 'Rinus' verzorgen. Na verloop van tijd kwamen er toch wat klachten en zoals het zo vaak gaat met klachten in de exterieur- en interieurbouw, de 'schuldige' is nooit te traceren.

Van Gemert kon wel vertellen hoe onder een vakkundig aangebracht strak lakhuidje een kozijn toch rustig kon wegroten. Rinus van Gemert mocht dat uitvoerig uitleggen in 'Tussendijkse Berichten'. Nou dat medium werkte goed; de aannemer protesteerde prompt !

Volgens Den Hartog lag het niet aan het hout en volgens Van Gemert niet aan het schilderwerk. Zoals gebruikelijk bij dit soort zaken bleven de bewoners met het probleem zitten. Van Gemert heeft nog proeven genomen door het slaan van buisjes in de kozijnen. En tot op de dag van vandaag lijkt het dat dit geholpen heeft. Voor veel kozijnen was die oplossing echter al te laat. Overigens gingen en gaan nog steeds meer bewoners over tot het vervangen van de houten kozijnen door kunststof ramen met naar binnen draaiende vensters. Leuk voor de leveranciers van kunststof gevelelementen, jammer voor de schilders.

Golvende daken

Na zo'n 17 jaar waren de 'platte' daken van bergingen en garages niet zo plat meer. De platen gingen doorbuigen en scheuren. Hier en daar ontstonden lekkages. De spaanplaat panelen werden door multiplex vervangen en door het toepassen van een nieuw dakbedekkingsmateriaal, waarbij alles werd gelast, was ook het dakgrind verleden tijd. Doordat de daken 'doorlopend' zijn en de bergingen van vier tot soms wel acht woningen met één dak

zijn overkapt, was het wel eens moeilijk om alle burens op één lijn te brengen. Uiteindelijk hebben, ook weer via de vereniging, veel leden die daken door Van de Stelt -Zwijndrecht in 1991 laten renoveren.

Vocht

Naar aanleiding van een krantenartikel kwam het idee op om eens aan vloerisolatie te denken. De betonnen vloer van de begane grond zou dan aan de onderzijde van een vochtwerende isolatie kunnen worden voorzien. Het bedrijf Rouwenhorst Energie en Milieubeheer te Apeldoorn heeft op uitnodiging van de vereniging een voorlichtingsavond gegeven in het toenmalige partycentrum 'Eijckendonck'. Eind 1995 zijn zevenentwintig woningvloeren van zo'n isolatie voorzien. Dit was wéér een collectieve actie van de vereniging 'Middenhoeve'.

05 DE VERENIGING OOK VOOR DE JEUGD

De Vereniging kwam ook al gauw voor de jeugd op.

De eerste Sinterklaas-activiteit was op 24 november 1973. De kindervriend, rondgaande in Dubbeldam, deed op verzoek van de Vereniging ook een rondje Middenhoeve.

Op 4 december 1974 werd de tweede Middenhoeve-Sinterklaasmiddag voor de kleine kinderen gehouden in de zaal van 'De Gravenhorst'. Met 'De Spar' als sponsor organiseerde de vereniging eens een tochtje Middenhoeve met een echte paardentram en een grote 'Jan Plezier'.

Het Sinterklaasfeest van 03 december 1975 werd zelfs opgeluisterd met het poppentheater van de nu bekende Damiët de Caluwé - van Dalsum; kosten NLG 225,00 !

Bij één van deze Sint Nicolaas-vieringen, die elk jaar volgden, kregen niet alleen de kinderen rode oortjes maar veranderden ook de oren van enkele ouders van kleur. Zij keken vreemd op toen zij tussen de cadeautjes ook een stripboekje vonden met de titel 'Rooie oortjes'. Hun aanvankelijke nieuwsgierigheid naar de inhoud veranderende als bij toverslag in verontwaardiging: hoe kon Sinterklaas zoiets doen ! Het verenigingsbestuur loste dit snel op door de prikkelende stripboeken door ontschuldiger exemplaren te vervangen. Veel leuke Sinterklaas-feesten zouden daarna nog volgen.

Op 15 maart '74 hield ze een lampionoptocht in Middenhoeve en omgeving, begeleid door de muziekvereniging OBK.

De jeugdactiviteiten gaan door

Jarenlang viel er ook een geel papier in de brievenbussen, waarop een door Marjan van der Pol getekend konijn opriep voor het 'paaseier-verven'. Middenhoeve-kinderen van vier tot en met twaalf jaar oud konden dan



meedoen met de paasei-kleurwedstrijd. De creatievelingen met het mooiste paasei werden altijd met een verrassing beloond.

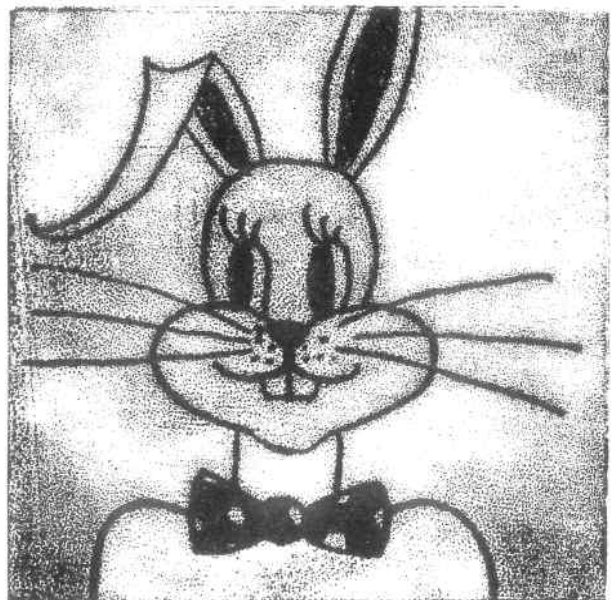
Bij de zandbak werd eens een tafeltennistournooi gehouden voor de tieners en de 'disco-avond' in de schuur op 20 september 1975 was ook een succes. Er volgden meer van die avonden.

Middenhoeve was tweemaal het decor voor een wielerronde voor Middenhoevers van 7 tot 12 jaar. De wijkingang was dan een uur lang afgesloten !

Voetbal

Maar de wat oudere jeugd wilde voetballen. Gras was er wel maar het had in twee opzichten nog geen 'doel'. Na al meer malen om voetbaldoelen gevraagd te hebben schreven Peter Kegel en Arnout Seesink uiteindelijk maar een briefje aan de Vereniging 'Middenhoeve'. Het resultaat was dat er uiteindelijk toch mobiele voetbaldoelen kwamen op het toen nog grote gazon aan de zuid-zijde. Dit nog wel ondanks protestbrieven, waarin de 'gevoelens' geuit werden van mede-buurtbewoners die dit geen goed plan vonden voor hun welbevinden.

Op 8 mei 1980 vond zelfs een echte wedstrijd plaats tussen de junioren en senioren van Middenhoeve. Gezien de grootte van het veld gingen slechts 2x 7 voetballers er tegenaan onder toezicht van Kees Vermaas, een echte KNVB-scheidsrechter. De bal kwam vaak in de sloot maar toch scoorden de junioren vier punten tegen twee van de senioren ! Samen voetballen was leuk dus werd er het jaar daarop, op 25 april, een zaalvoetbalturnooi gehouden. Die voetbaldoelen bij de Zuidendijk zijn niet lang gebleven. Het feit dat de mobiele doelen ongelukken zouden kunnen veroorzaken was oorzaak dat ze na verloop van tijd stilletjes verdwenen. Toch miste de jeugd



van Middenhoeve een eigen voetbalplek. Dat was de reden waarom Hans van der Pol en z'n vrienden in 1998 wéér vroegen om doelpalen. Zoals verder beschreven zijn die nu geplaatst op het gazon aan de noordzijde. Doelen die ook voor andere 'doeleinden', zoals klimmen, te gebruiken zijn.

Nog meer jeugdsport

Sport en het wedstrijdelement deden en doen het altijd goed bij de jeugd. Op 18 juni 1995 waren er 10 Middenhoevers in de leeftijd van twaalf tot eenen-twintig jaar die de 'berg' bij het Midveld College konden beklimmen. In november 1995 hield de vereniging Middenhoeve een speciale 'Jeugd bowling middag' in de Merwehal. Voorheen was het bowlen altijd bij 'The Bridge' in Papendrecht. Het bestuur had zich die keer laten verleiden om de Merwehal te kiezen. Dat vond zij achteraf een slechte keus want de organisatie liep bepaald niet soepel. Dank zij het organisatietalent en het 'bijspringen' van enkele Middenhoeve-bestuursleden kreeg iedereen toch op tijd z'n bowlingbal en patat te pakken. De volgende bowlingmiddag voor de jeugd, 18 november 1996, werd daarom weer gewoon in 'The Bridge' gehouden.

Over zand geschreven ... zand erover

In 1995 kwam in de gemeente Dordrecht de 'speelnota 1995 - 2010' uit. Daarin stond dat de Gemeente het voornemen had om die speelplaatsen die weinig gebruikt werden te laten verwijderen. Tevens zouden speelplaatsen, waaraan veel gerepareerd werd of waarvan het zand vaak verschoond moest worden, veranderd worden. Ook de zandbak op ons plein kwam in de discussie. Gelukkig kon deze leuke speelgelegenheid blijven. De Gemeente ververste spoedig daarna het zand en het oude zand werd nuttig gebruikt

om het grasveld bij de Oudendijk op te knappen. Enthousiaste ouders hebben toen een deel van het oude zand ook gebruikt om diepe fietssporen in de gazons te herstellen. Dat was met recht 'zand erover'.

Speeltoestellen

Toen het pleintje toch speelplaats bleef en inmiddels meer peuters in de wijk werden aangetroffen, vonden sommige Middenhoevers dat speeltoestellen een leuke aanvulling bij de zandbak zouden kunnen zijn. Nu had de Gemeente al eerder geopperd om in de zandbak een speeltoestel te plaatsen. Enkele ouders zagen meer in kleine speeltoestellen buiten de bak. De Gemeente had daarvoor echter geen geld. Gelukkig voor de kleintjes was het 25-jarig feest voordeliger uitgekapt dan het verenigingsbestuur had voorzien. Wat overbleef, zo'n vierduizend gulden, wilde men aan iets 'blijvends' besteden. Daarom werd dit gebruikt voor de aankoop bij de gemeente Dordrecht van kleine speeltoestellen en twee voetbaldoelen / klimtoestellen. In overleg heeft de Gemeente de plaatsing geregeld en beloofd ze te onderhouden. De 'wipbrommers' zijn geplaatst op het pleintje bij de zandbak. De doelen staan, u las het al eerder, bij de Oudendijk.



06 SOCIALE ZAKEN

Door de vereniging Middenhoeve werden de spontane sociale contacten, tijdens de eerste werkmaanden op de pleinen, later getransformeerd in andere ontmoetingsmogelijkheden.

Op 12 januari 1974 werd de eerste nieuwjaarsreceptie in de kantine van Deetos gehouden. Op 30 maart troffen veel Middenhoevers elkaar bij Deetos voor een 'zuurkoolbal'.

Sinterklaas voor de kleintjes.. maar dan ook wat voor hun ouders dus trokken meer dan honderd Middenhoeve-bewoners naar Deetos om te dansen op de muziek van 'The Drifting Five'.

Eind 1975 ontstond er een 'trimploeg Middenhoeve'. Mogelijk heeft die ploeg snel zijn trimdoel bereikt want zijn bestaan was van korte duur.

Oppasdiensten

Januari 1976; kinderen worden groot, kleintjes komen erbij, een oppasdienst werd geboren. Ingrid Nieuwenhuizen, Onno Kok en Dorien Folkerts werden de oppassers. Later kwamen Gert Will, Mariete Lodder, Paulien en Clasien Hey en Marianne Verduyn erbij.

Middenhoeve cultureel

Op een stille zondagmiddag van 1976 kon men af en toe een adagio of een sonate beluisteren. Op zo'n middag gaf Lisanne de Vries, van Lariksstraat 39, een huisconcert voor de liefhebbers van Barokmuziek. Lisanne bespeelde thuis haar fraaie clavecimbel, terwijl ze werd begeleid door de hobo van Erik Gans. Kamermuziek in de jaren zeventig !

Zo'n middag bracht warmte en gezelligheid in de wijk.

Warmte en gezelligheid

werden ook gezocht in open haarden.

Open haarden waren 'in'. Dus veel bewoners van de doorzonwoningen, waarvan de woning 'van huis uit' niet van een open haard was voorzien, togen aan de slag. Al gauw verrezen bescheiden of juist veel plaats innemende haarden in de kamers en kwamen de extra schoorstenen in beeld.

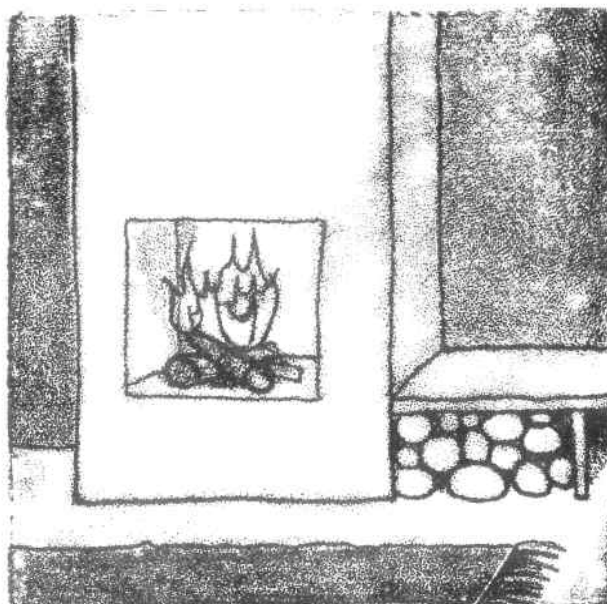
Na een tijdje bleek zo'n haard wel leuk maar waar haal je telkens het hout vandaan? Er werd driftig in de omtrek gezocht maar dat viel niet mee. Ook hierin vond de vereniging een oplossing door collectieve hout-aankoop en -distributie. De heer J.M. Janssen heeft zich daarvoor jarenlang op 'eigen houtje' voor ingespannen om aan de steeds groter wordende vraag te voldoen. Later heeft tuincentrum 'De Alblas' de levering overgenomen.

Een schoorsteenbrandje in de wijk bracht aan het licht dat een open haard stoken nog niet zo eenvoudig was. De brandweer ging dan ook zwaardere eisen stellen en schoorstenen moesten toen weer worden aangepast. Ja, je moest wat over hebben voor die gezelligheid.

Gezellig

was ook het feest op 11 juni 1976. Zomaar feesten, barbecuen en dansen, drie zaken waarvoor menige Middenhoever toen snel warm liep. Op die vrijdagavond kon men dan ook weer veel leden aantreffen in 'De Viersprong'. Op hun dansschoenen zwierden ze over de serrevloer en op het buitenterras was het druk bij de barbeque.

Geen dansschoenen maar een paar laarzen, droge kleren, een woordenboek, een zak oud brood, teken- en kleurgerei alsmede een duimstok,



moesten op 8 oktober 1977 de 129 deelnemers van de eerste Middenhoeve-puzzelrit bij zich hebben. De tocht ging over het eiland van Dordrecht en door de Alblasserwaard en eindigde met een lunch in Herbergh 'De Gouden Leeuw' te Hoornaar.

Afscheidsserenade

Was het 't eerste gezin in Middenhoeve dat ging verhuizen ? Gebeurde het in 1978 omdat het een bestuurslid van de vereniging betrof ? Naar onze mening is het namenlijk maar éénmaal voorgekomen dat een verhuizende Middenhoeve, de heer Rinus van Eck een serenade van 'OBK' kreeg aangeboden.

Nog meer activiteiten

Een bekende 'feestdag' is werelddierendag op 4 oktober. In 1980 organiseerde het altijd weer fantasierijke bestuur van de Vereniging een familiedag in de Rotterdamse 'Diergaarde Blijdorp'. Toen al niet met de auto maar met de trein naar de beestjes !

Tennissen kreeg in die tijd een bredere belangstelling, dus aan een 'tennis-feest' was niet te ontkomen. 11 April 1981 waren in de tennishal aan de Schenkeldijk dus veel Middenhoevers te zien. Zaterdag 16 april 1983 was daar opnieuw een 'Middenhoeve Mixed Tennistournooi'

In de donkere koude wintertijd van '86-'87 kwam bij alle Middenhoevers een lichtpuntje van medemenselijkheid in de bus in de vorm van een nieuwjaarskaart. De kaart, met o.a. een schets van de jonge buurt Middenhoeve, was de eerste co-productie van Marjan van der Pol-Groenenberg en uw auteur.



Dieptepuntje ?

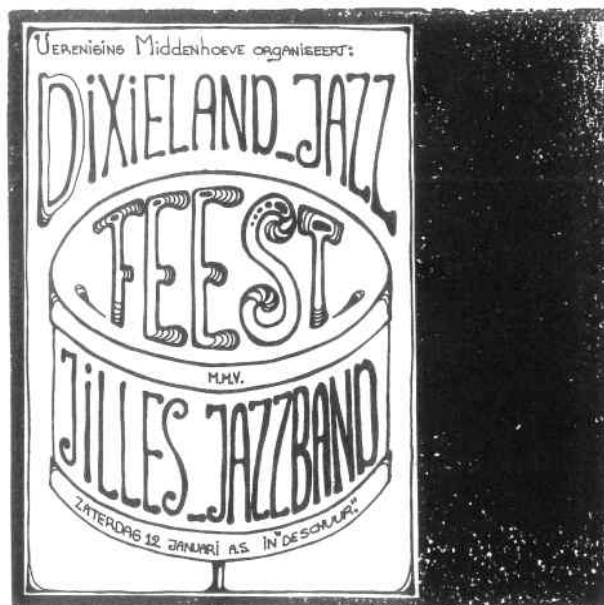
Ging het gewoon een keer mis of nam de belangstelling voor 'sociale' activiteiten af ? Op zaterdag 20 juni '81 was er namelijk weer een 'Middenhoevedag' gepland. Door het te laat binnen komen van de aanmeldingen voor de verschillende activiteiten kon die dag niet meer gerealiseerd worden. Opvallend dat ook de geplande en gebruikelijke Nieuwjaarsreceptie in 1982 wegens gebrek aan belangstelling niet doorging. De fietspuzzeltocht van 10 oktober 1981 was echter weer een succes. Ja de wegen van Middenhoevers zijn toch ondoorgrondelijk !

Tijdens de ledenvergadering van 1983 vroeg de kersverse voorzitter, Rob Puper zich dan toch af of er nog wel voldoende belangstelling was voor 'sociale' activiteiten. En wat bleek ? Velen hadden géén behoefte aan deze activiteiten maar zagen de Vereniging liever meer functioneren op zakelijk gebied. Men besloot om de sociale werkzaamheden te verminderen maar dan wel te zorgen voor een jaarlijkse 'knaller'. In 1984 was er dus toch weer een Paasei-kleurwedstrijd, een bowling-avond (was dat die 'knaller' ?) en het gebruikelijke St. Nicolaasfeest. Het dieptepuntje bleek maar tijdelijk te zijn.

En toen was het 1985.

Dat begon met een Nieuwjaarsfeest in Dixieland-stijl. De Jilles-jazzband hield de Middenhoevers toen wel op de vloer. Erik Kegel en Joren Seesink organiseerden op 13 april een 'sensationele disco' in 'De Schuur' met medewerking van de drive-in show 'Confusion'. Honderd kaarten werden gratis aangeboden. Ja en als het gratis is, is belangstelling gegarandeerd. Daar waren dan ook geen vragen over.

In dat jaar was het nog een keer feest. Wijk en Vereniging bestonden 12,5 jaar, dat moest gevierd worden ! Op zaterdag 26 oktober 1985 wapperden



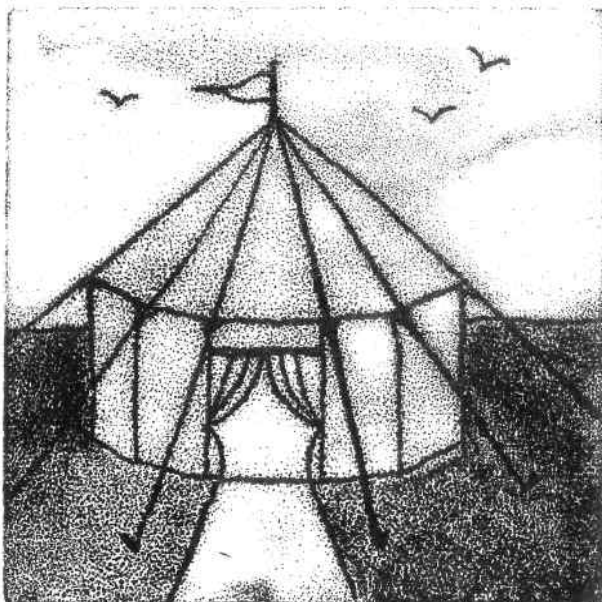
de vlaggen in Middenhoeve. De dijkcoupure was overspannen met een doek waarop de tekst '12,5 jaar toeven in Middenhoeve' Op het plantsoen aan de noordzijde had het bestuur een grote tent laten plaatsen. De band 'Pro Patria' gaf opening aan die dag. De bewoners kregen gelijktijdig een tas met cadeaus van de Damplein-winkeliers overhandigd. Kinderspelen en een mini-playback-show waren de eerste binnenactiviteiten. Er was een tekenwedstrijd en een auto-gezelligheidsrit, een jeugdtafeltennistournooi, een jeugdpuzzeltocht en discomuziek.

Een leuk en gezellig feest dat mogelijk alleen voor het bestuur een vlekje vertoonde. Bij de tentingang doken die dag plotseling enkele buitenwijkse jongeren op, die mogelijk (bier-?) lucht gekregen hadden van ons feest.

Ondanks vernuftig bedachte controles wisten zij toch in de tent te geraken, om een flesje te bemachtigen. Dat het bestuur toen alle gezichten van de Middenhoeve-jongeren kenden lijkt ons sterk maar toch hadden enkele bestuursleden snel door dat zij niet tot de genodigden behoorden. Met zeer veel tact werden zij uit de tent verwijderd en praktisch de wijk uitgekeken. "We krijgen jullie wel en we weten waar jullie wonen !" kregen de bestuursleden te horen. Enkele van hen trokken even wit weg maar gingen toch weer tot de orde van het feest over. De verwensingen konden niet weggespoeld worden en bleven bij enkelen latent naklinken.

Na het geslaagde feest zou de tent pas de volgende dag opgeruimd worden dus ook die moest overnachten in Middenhoeve. Op welke wijze moest de zaak bewaakt worden ? Geopperd was dat iemand (van het bestuur ?) de nacht in de tent zou doorbrengen. Maar gezien de buitenwijkse bedreigingen plaatste men in de tent liever een babyfoon dan een luchtbed.

De rust was weergekeerd, geen redenen om niet gewoon te gaan slapen ...



Toen, midden in de nacht, gebeurde bij de penningmeester het toch verwachte onverwachte ...een knal en veel glasgerinkel ! De rekenmeester schiet rechtop. Een lege kas zou 'm niet zo hebben doen schrikken. Trillend van schrik staarde hij angstig naar de muur waarachter de gesneuvelde ruit en de steen moesten liggen. Inmiddels waren zijn vrouw en kinderen ook wakker geworden. Z'n dochter kwam verschrikt de slaapkamer inrennen ... "alles gebroken, pa !". "Dat zijn die knullen van vanavond" dacht conclude-rend de bezwete penningmeester en wankelde naar de voorkamer.

De vloer was één tapijt van glasscherven en daar tussen door spulletjes van z'n dochter... haar glazen vitrine bezweek die nacht. Vader kwam weer tot rust, gelukkig was het 'maar' een interieurprobleem ... geen actie van buitenaf. Vermoedelijk lagen de ongenode tentgasten thuis heerlijk te dromen van nooit leegrakende kratten bier en lekker eten ...

Middenhoeve, altijd trek in eten

Mogelijk was naar verhouding nooit eerder de belangstelling voor een Middenhoeve-activiteit zo groot geweest als voor het 'Javaanse buffet' op 7 november 1987...

Wellicht speelde de lage bijdrage van NLG 5,00 per persoon daarbij een rol. In elk geval was de belangstelling overweldigend; 130 Middenhoevers gaven aan de uitnodiging gehoor ! Niet alleen het bestuur maar zelfs de restauranthouder leek even nerveus te worden en dat wilde wat zeggen. Toch had het bestuur blijkbaar zoiets verwacht want in de uitnodiging aan de leden stond o.m. "U volgt de stroom auto's maar die die avond Middenhoeve verlaat".

De penningmeester, nog steeds Kees de Waal, trok enigszins wit weg. Dat lag zeker niet aan het eten maar hij voorzag hij een 'saldoval' in het budget

van de vereniging. Hij stelde later bij een bestuursvergadering dan ook voor dat bij een viering van het

Derde lustrum

wat minder uitgepakt zou moeten worden.

Dat gebeurde op 25 juni 1988; Middenhoeve 15 jaar. Een wat bescheiden 'midzomernachtfeest' waarvan een fietstocht, kinderspelen, tafeltennis, schaken en de onvergetelijke hamburgers de ingrediënten waren. 'The Silver Mount Company' ondersteunde dit openlucht-feest op het zandbak-plein. Ondanks de eenvoudige opzet toch weer geslaagd terwijl de penningmeester daarna om minstens twee redenen rustig kon slapen.

Middenhoeve te land en ... te water.

In 1989 organiseerde de Vereniging Middenhoeve een 'verkenningstocht door heden, verleden en toekomst van de Hollandse Biesbosch. Een groot aantal Middenhoevers bezag het 'Panorama Biesbosch, trok naar de Kikvorsch- of Otterpolder om daar te wandelen door het Griendmuseum. Het uitstapje eindigde bij het Budgethotel.

Het jaar daarop trok een groep Middenhoevers naar de Ardennen. Die wilde Lesse daar (nee het is een rivier !) was het doel van wat een natte tot zeer natte kanotocht zou worden. In Houyet begon het allemaal met voor de beginners een 'kano-instap-snelcursus'. Naast deze techniek was voor sommigen ook de techniek van het voortbewegen een onoverkomelijk probleem, want enkelen raakten al in de eerste bocht te water. Inmiddels begon het zachtjes te regenen en werd het koud. Water sijpelde in onze kleding en al gauw zaten we in een flinke plas die inmiddels door lichaamswarmte op temperatuur gekomen was.

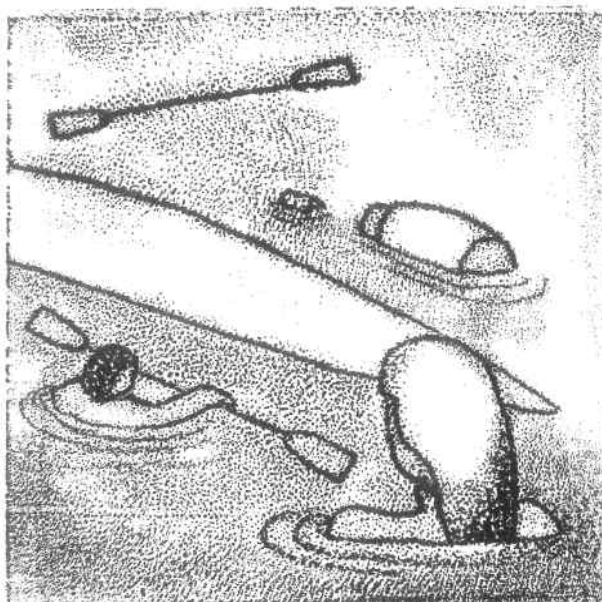
Zelf had ik een Schot, vriend van een mede-Middenhoeve, voorin. Terwijl de regen intussen aardig op water en kano kletterde, frunnikte hij een 'platvinkje' tevoorschijn. Zo trokken we, dank zij Johny Walker, warm kanoend over de Lesse. Het kwam door de regen of door de whisky maar van de prachtige omgeving, de romantische kastelen en de stijl kalkrotswanden bij Furfooz hebben we weinig gezien. We moesten ons ook erg concentreren op het kanoën zelf en daardoor hebben wij de brede waterval bij Anseremme vakkundig kunnen nemen en kwamen we in kanovaarders-opzicht 'droog' aan.

'Het Gouden Haantje'

was in 1990 een 'bioscoopje' in Middenhoeve en een initiatief van een aantal Middenhoeve-jongeren. Tegen de entreprijs van NLG 1,00 konden kinderen in de zomervakantie videofilms bekijken. Chips, patat en bitterballen waren verkrijgbaar en omdat het niet onder de horeca viel mochten ze zelfs hun eigen boterhammen meenemen. Een project dat door particulieren zwaar gesubsidieerd moet zijn geweest.

Golfen en squashen

Het kon niet uitblijven. In de vaart der volkeren ging ook Middenhoeve mee op de Golflinks. Samen met 'Craaijenstein Golf' organiseerde de vereniging 'Middenhoeve' op 29 september 1990 een golf clinic. Stralend weer en geen wind maar toch was het een hele klus om zo'n klein balletje honderd of honderdvijftig meter weg te slaan. Menigeeen haalde amper tien meter. Joke Krijgsman, de beste van de dag, Marja v. Dijk, Carol Atkinson, Wim Lubbers, Naufal Assegaff en Hans Kees waren de winnaars. Begin 1991 organiseerde de vereniging met succes een 'squash- en bowlingavond' in de 'stamkroeg'



van Middenhoeve: 'The Bridge' te Papendrecht.

Voor hen die onbekend waren met het fenomeen 'squashen' was zelfs een demonstratie van dit balspel ingelast. Topspelers van PSRC lieten zien dat het slaan van een balletje tegen de muur in hun ogen toch even wat anders is. Ja, voorzitter Naufal Assegaff, had alles weer perfect geregeld en de wedstrijduitslagen waren, dank zij zijn laptop direct beschikbaar.

Zo kwamen er begin 1991 weer enthousiaste reacties op de nieuwjaarsbijeenkomst en het traditionele bowlen. En weer was het Naufal Assegaff die alles geregeld had en de winnaars feliciteerde met een kadootje en ... een kus. Er waren opvallend veel vrouwelijke winnaars !

Sinterklaas in de Merwehal

Dat bleek een succes in 1991 ! Het bestuur koos toen voor de Merwehal zodat de kinderen óók eens zouden kunnen bowlen. Zevenendertig Middenhoevertjes lieten de bal rollen. Hoewel sommigen nog geen bal snaptten van de spelregels, was het een extra gezellig feest omdat ook de wat oudere kinderen nu naar Sinterklaas kwamen. Kinderen onder de zeven jaar deden mee aan het 'pop versieren'; een oud Sinterklaas-gebruik.

Middenhoeve 20 jaar jong !

Op 26 juni 1993 was het daarom weer feest. Oud-Hollandse spelen zoals blikgooien, ringwerpen en steltlopen, trokken weer veel kinderen maar ook ouderen naar het zandbakpleintje. Ook voor veel ouderen was dit een eerste kennismaking met oude behendigheidsspelen. 's-Middags gingen de volwassenen wandelen en ... kanoën in de Dordtse Biesbosch; in het Moldiep en de aansluitende watertjes.

De 'canadezen' onder de vaartuigen werden geladen met de bekende

zuurkoolvaatjes, gevuld met drank en versnaperingen. Aanvankelijk zat het weer mee. Het inschepen ging echter net zo moeilijk als eerder in België. De tocht verliep via de Kikvorskil over het Wantij en over de krekten terug naar het Moldiep. Middenhoevens 'hoffotograaf' Pieter Kegel legde de waterpresaties vast. Inmiddels kleurden de wolken steeds meer grijs en de leider van de muziekbond verwachtte al dat het feest 's-avonds niet meer zou doorgaan. Maar hij kende de Middenhoevers nog niet ! Snel werden enkele zeilen over een deel van het pleintje gespannen. Het leek of er een speciale bui voor Middenhoeve gereserveerd was want het water kwam met bakken uit de hemel maar het feest ging door; dank zij watervloedkerende paraplu's en warme hamburgers. Het was weer een geslaagd feest. Riet Seesink was schor geworden door het aanprijzen van de laatste hamburgers. Maar voor dat probleem had het bestuur van de Vereniging altijd wel iets helders onder de kurk; véél helderder dan regenwater...

Over water geschreven ...

Op 28 mei 1994 trokken veel Middenhoevers naar Hoek van Holland. Zij konden daar onder deskundige leiding van Naufal Assegaff de in aanbouw zijnde reusachtige stormvloedkering van heel dichtbij bekijken.

Twee gebogen deuren, elk tweehonderd meter lang, moesten de Nieuwe Waterweg bij extreem hoog water kunnen afsluiten. Iedereen was onder de indruk van wat daar gebouwd werd. En alles gigantische groot: de deuren, de deurarmen, de kogelscharnieren. Naufal Assegaff en een aantal TU-studenten gaven uitvoerige informatie over dit kolossale verdedigingswerk. De bezoekers waren onder de indruk, Middenhoeve viel bij al dit groots in het niet.

Stadten

Op de prachtige herfstzondag van 9 oktober 1994 slenterden zevenentwintig Middenhoevers door de oude kern van Dordrecht. Vereniging Middenhoeve organiseerde toen een bijzonder rondje Dordt. De tocht, die begon bij Hotel Bellevue, trok langs alle bekende punten in de stad en eindigde in Poffertjessalon Visser aan de Groenmarkt. Een uitgebreid verslag van Caroline van Tienen troffen wij aan in nummer 21 van 'Tussendijkse berichten'.

Zomeractiviteiten

In 1995 organiseerde de vereniging op 24 juni een zomerfeest. De jonge Middenhoevers konden zich vermaken met verschillende spelen. Een gepland toernooi simultaan-schaken waarbij de bekende Dordtse schaker Koos Abbe het zou opnemen tegen de Middenhoevers ging niet door. Mogelijk bereidde iedereen zich al voor op de met succes die middag verreden fietspuzzeltocht voor het hele gezin. De tocht beperkte zich tot 'ons' Eiland van Dordrecht. Er waren bijzonder veel deelnemers en blijkbaar was het een gezellig evenement want men bleef nog lang napraten op het pleintje.

Op zaterdag 11 mei 1996 liepen een aantal Middenhoevers een deel van het 'Linge-pad'. De wandeling begon in Leerdam, via Asperen, Acquoy en Renoy. Een prachtige en historisch interessante tocht in dit gebied van de west-Betuwse fruittelers. Veertien kilometer wandelen over een deel van het Lange Afstands Wandelpad 'Het Linge-pad'. Zo vlot als het wandelen ging, inclusief een gezellig koffie-oponthoud, zo stroef verliep de terugreis met het openbaar vervoer. Het NS-station in Beesd werd daar 'bediend' door een kaartjes-automaat. Helaas zijn die niet berekend op een grote toeloop.



Iedereen moest haar of zijn kaartje zelf programmeren en betalen. Protest bij de conducteur hielp niet, instappen zonder kaartje mocht natuurlijk wel maar dan moest je fiks bijbetalen. Dus moesten enkelen kiezen tussen extra geld of extra tijd. De trein passeert daar slechts om het uur. Maar Middenhoevers vinden altijd een eigen praktische oplossing en dat was toen ook het geval. De eerst aangekomenen namen de trein en gingen vanuit Leerdam de achtergeblevenen met de auto ophalen. Iedereen was die dag 'diep onder de indruk' van het openbaar vervoer. Zoals u hiervóór kon lezen, zouden de meeste Middenhoevers een jaar later opnieuw onder de indruk raken toen de Dordste 'Servicebus' Middenhoeve een kort tijd bezocht.

Middenhoeve 25 jaar

't Was nog heel vroeg toen in die slechte zomer van 1998 onverwacht de zon doorbrak. Het was 11 juli en de vlaggen bij de wijkingang werden gehesen. Rechts de Nederlandse driekleur en links de brandnieuwe gele Middenhoeve-vlag.

In de wetenschap dat we tegenwoordig overspoelt worden door informatie en een éénmalige feestaankondiging mogelijk tussen het oude papier kon verdwijnen, nam het bestuur van de Vereniging geen halve maatregelen.

Door een aankondiging in Tussendijkse Berichten, een tweetal briefkaarten en een programmapapier werd men regelmatig herinnerd aan en voorbereid op het feest van die dag.

Om 10:00 uur klonk muziek in de wijk. Pro Patria trok door Middenhoeve en al gauw liep een kleine stoet van kinderen en volwassenen achter het korps aan. Het die zomer bijna vergeten zonnetje gaf er wat kleur aan.

Op het zandbak-pleintje gaf Pro Patria een feestelijke serenade weg die de nieuwsgierigen trok. Het bestuur, door ervaring geleerd, had rekening



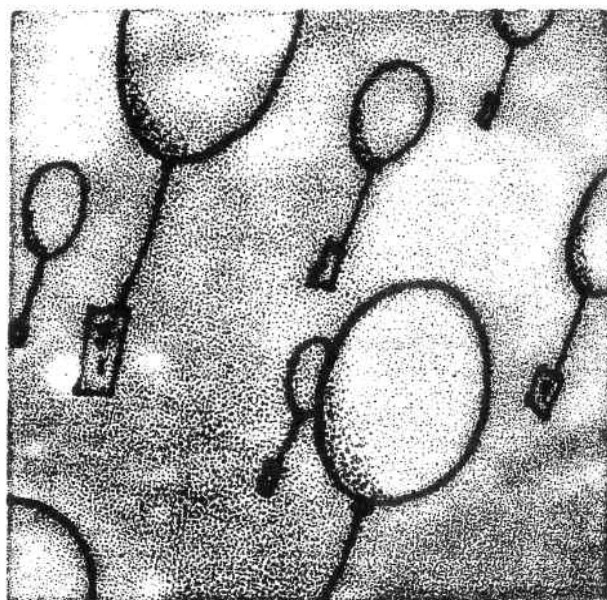
gehouden met flinke plensbuien. Tussen de bomen aan de noordzijde van het plein tot tegen de zijmuur van woning 17 was de avond tevoren een degelijke overspanning van oranje zeilen gemaakt. Nadat Pro Patria was vertrokken kreeg iedereen die dat wilde een ballon met kaartje en op het sein van voorzitter Frans Bleijerveld gingen de ballonnen gezamenlijk de lucht in om zich bij een fikse westenwind naar het Oosten te laten drijven. Over de meeste ballonnen is niets meer vernomen maar enkele werden in Duitsland teruggevonden vanwaar de vinder het kaartje, soms met ballonrestant terugzond naar Middenhoeve. Simon van der Pol, secretaris van de vereniging zocht uit wiens ballon het verst was gekomen. Marloes Grande had gewonnen. Haar ballon had 256 kilometer gevaren en werd gevonden in Hagen-Hohenlimburg.

Het feest werd op het zandbakplein voortgezet met kinderspelen. Doelschieten, Oud-Hollands kegelen, schminken en straattekenen en ... koek happen. Om 14:00 uur werd een springkasteel opgesteld, dat door al dat gespring naar alle kanten toe bewoog. Tussen het publiek door sprong en sloop ook iemand heen en weer: onze hoffotograaf Pieter Kegel was weer actief en volgde alles door zijn zoeker.

Buiten steeds hoger, binnen steeds harder

Intussen was elders op het plein een klimwand verrezen. Aanvankelijk bedoeld voor de wat oudere jeugd. Wilden de ouders aan hun kinderen laten zien dat ze ook nog wat konden, waren het managers die op een makkelijke manier de top wilden bereiken of was het de eeuwige jeugd van oudere Middenhoevers ? Hoe het ook zij, de jeugd werd bijna door de ouderen verdrongen om van bovenaf op Middenhoeve te kunnen kijken.

In de 'tent' stond inmiddels een beeldscherm en werden 'karaoke'-platen



gedraaid. Het geluid werd vaak naar boven bijgesteld. Ondanks dat vieldaar-
bij Marleen Beljaars' zangtalent op. Daar kan ze méér mee !

Omdat het Wereldkampioenschap voetbal 1998 de voorlaatste wedstrijd
speelde was zelfs voor de meest fanatieke voetballiefhebbers een extra
beeldscherm opgesteld. Zo waren ze mèt hun voetbalwedstrijd toch bij het
feest.

'Mensen, wat gebeurt er ?'

stond op een van de wijkbriefkaarten als uitnodiging voor dit feest. Inder-
daad wat gebeurde er ? Onverwacht verscheen een bruidspaar in onze
buurt, bedelde een 'heilsoldate aan de deuren om oude schoenen, liefst met
veters !, draafde een ongediplomeerd 'verpleger' over het plein om menig-
een te onderzoeken op zijn of haar feestgehalte en hield een keurig gekapte
heer nietsvermoedende voorbijgangers aan om hen te enquêteren over ...
kauwgom. 'Dat ze die man op zaterdag laten werken' werd ergens gehoord.

Het werd nog erger want plotseling doken uit het niets twee 'prostituees' op
met hun mobiele 'afwerkplek'. Volwassenen snaptten er niets van; 'dat kan
toch niet in Middenhoeve !' De kleintjes vermaakten zich wèl aan die niet in
'Middenhoeve-stijl' geklede dames en hun ziekenhuisbed-scherf.

Het bruidspaar zocht intussen naar leuke plekjes in de wijk om zich te laten
fotograferen. Enkele bewoners snaptten er niets van toen hun gevraagd werd
om even van hun tuinbankje gebruik te mogen maken. Ja, Theater Stichting
Tribune had succes met haar, speciaal voor Middenhoeve geschreven,
straattheater.

's-Avonds trok een opvallende percussieband door de wijk en 'trommelde'
meer mensen naar het pleintje. Het bruidspaar vroeg opnieuw de aandacht.



De 'bruidegom' gebruikte het 'bruilofsfeest' om propaganda te maken voor de komende verkiezingen. 'Tegen!! Stem Touven' stond er op een foldertje dat iedereen in de hand werd gedrukt. In dit vlugschrift werd o.m. gepleit voor 'hondepoepvrije trottoirs' en 'electrische bussen'.

Na deze bruiloftsklucht bleven de Middenhoevers ondanks het verslechterende weer, nog lang nadrinken en -eten onder de bomen en de oranje zeilen. Een saamhorig einde van een feestelijke dag op een van de weinige droge dagen in 1998.

Land uit water

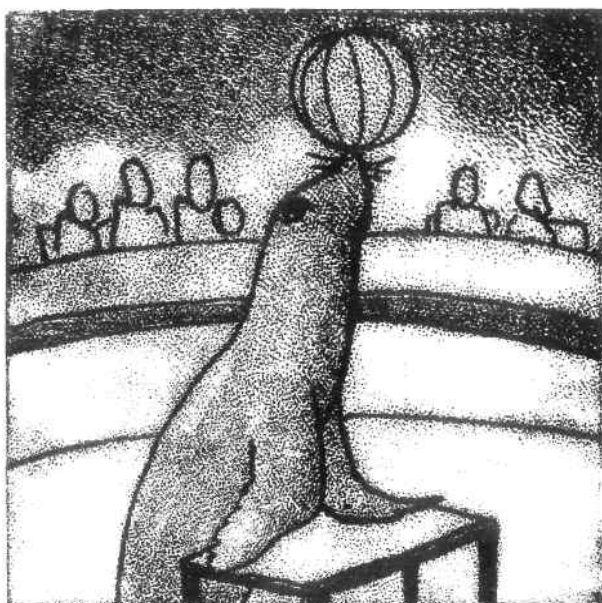
Middenhoeve in Dordrecht en het Nationaal Baggermuseum in Sliedrecht hadden in 1998 twee zaken met elkaar gemeen. Middenhoeve, 25 jaar oud, staat op 'land uit water' gewonnen en het museum bestond in 1998 óók vijftientig jaar en vierde dat in het najaar met de expositie 'Land uit water'. Redenen om op 10 oktober bij die medejarige op de koffie te gaan. Vijftientig Middenhoevers werden daar door mevrouw Rijnhout ontvangen en bij het kopje koffie lag natuurlijk het bekende 'baggermolenkoekje'. We werden geïnformeerd over het ontstaan van het museum in het voormalige woonhuis en kantoor van de bekende familie Volker en de latere museumuitbreiding aan de achterzijde. Wij leerden ook nog iets over het verleden van het vroegere 'Over Slydrecht' en welke rol Dordrecht daarin gespeeld heeft. De heren Vlot en Groenewegen vertelden alles over het baggeren vroeger en nu, dichtbij en veraf. Het was een leerzame visite daar bij die jarige buur.

Circus

Een gezelliger en warmer afscheid van het feestjaar 1998 dan een echte circusavond bij het 'Wintercircus Royal' was niet denkbaar. Op 29 december trokken honderd Middenhoevers, velen lopend via de Oudendijk, naar het circus van de familie Teuteberg. Voor de tiende keer hield zij haar wintercircusvoorstellingen. Het bestuur van de vereniging Middenhoeve vond dit een feestelijke afsluiting van 25 jaar Middenhoeve.

We werden verwelkomd met de vertrouwde Glühwein en oliebol. In de tent zong de directeur ons een welkom toe. Tussen een vernieuwde façade en het publiek, waarvan de jeugd was voorzien van verlichting volgens de modernste glasvezeltechniek, verliep het wervelende kleurrijke optreden van weer veel artiesten. We zagen de klassieke hoge school van Nikki en Robert Fosset. De stoere 'Black Leopards' dansten letterlijk en figuurlijk met vuur en Marco Biasini jongleerde met tempo. Vooral voor de toeschouwers direct aan de piste waren de koningstijgers van Henk Luycx indrukwekkend. Dat alles begeleid door het lager dan voorheen opgestelde orkest. Maar velen vonden het 'luchtballet', een nieuwe vorm van acrobatiek met lange stofbanen, van Eva Garcia het móóiste programmadeel van de avond. Met de petroleumlucht van het vuurwerk nog in de neus ging bijna iedereen na afloop even nakaarten in het artiestencafé, waar natuurlijk Joop Teuteberg de gezellige sfeer met zijn Jazz-muziek opluisterde.

Het was toen bijna middernacht, de dag voorbij en daarmee was een einde gekomen aan de laatste activiteit van de vereniging 'Middenhoeve' in het jaar 1998



WOORD ACHTERAF

Natuurlijk is dit omkijken naar 25 jaar Middenhoeve verre van volledig. In een 'ommezien' heb ik willen aangeven dat een 25-jarige 'wijkvereniging' iets bijzonders is. Ook Middenhoeve als woonbuurt is bijzonder. Het is en blijft een aantrekkelijke woonplek. In deze wijk wonen nog steeds veel gezinnen vanaf het eerste uur. Ook buiten de twee dijken is Middenhoeve bekend geworden. Er is meer vraag dan aanbod naar een woning in onze wijk.

En ... we kennen zelfs spijtoptanten; bewoners die naar elders vertrokken en achteraf weer terug in de wijk kwamen wonen of graag naar Middenhoeve hadden willen terugkeren. Het is te hopen dat dit stukje Dubbeldam nog lang een oase van rust en woongenot mag blijven op het Eiland van Dordrecht.

Met haar belangenbehartiging voor de bewoners, alsmede de technische en sociale activiteiten, draagt de 25-jarige vereniging Middenhoeve daar in elk geval aan bij. Zo blijft het 'goed toeven in Middenhoeve !'

Paul Seesink

BRONNEN

Voor deze historische schets is met betrekking tot de tijd vóór de bouw van de woonwijk gebruik gemaakt van het boek 'Dordt in de kaart gekeken' van het Gemeentearchief Dordrecht. Gegevens betreffende het agrarische karakter van de Zuidpolder en van de boerderij Middenhoeve, kreeg ik van de Stichting 'Oud Dubbeldam'. De Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, afdeling Lek- en Merwestreek vertelde mij wat zij aantrof onder het maaiveld van Middenhoeve.

BRIEVEN

Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan, in 1998, ontving het bestuur van de vereniging 'Middenhoeve' veel brieven van bewoners en oud-bewoners van Middenhoeve. Deze zijn opgenomen in 'Tussendijkse Berichten' 28, met uitzondering van een drietal epistels. Deze drie ontboezemingen, waarbij de schrijfster en schrijvers ook mee omkeken in de historie van Middenhoeve, volgen hieronder.

Eerste Middenhoeve-bewoners

De bouw

Nadat ik in februari 1972 via de makelaar onze huidige woning als bouwnummer 2 had gekocht, duurde het tot de tweede week van november 1972 dat we de sleutel in ontvangst mochten nemen.

De eerste vier bouwnummers werden 's-middags wat officieel overgedragen. Daartoe waren de voorgevelbloembakken gevuld en aan de pui wapperde de Nederlandse driekleur.

Binnen mochten we officieel rondkijken of we accoord gingen zoals het er uitzag. Met wat kleine opmerkingen, die dan ook hersteld zijn, was dit geregeld. Regelmatig werd daarna elke 2 tot 3 weken een blok woningen opgeleverd. De twee-onder-een-kap-woningen kwamen het laatst aan de beurt.

Tijdens de bouw werden we in het begin niet op het terrein toegelaten. Er was bij de ingang een bewaker die dat moest controleren. Nu was dat wel eens te omzeilen en ik heb het dan ook aardig op de voet kunnen volgen.

Zo kwamen we er achter dat onze berging geen raam had. Dit werd natuurlijk doorgespeeld aan de opzichter die alsnog een sparing liet zagen. Ook hadden we geluk dat we in een bepaald weekeinde niet onder de stellingen aan de achterzijde liepen. De stelling van bouwnummer 4 begaf het. Vrijdag hadden de bouwers deze nog volgestouwd met dakpannen om die na het weekeinde te plaatsen; doch het gewicht was teveel en op zaterdag stortte alles omlaag. Meestal waren er veel (stiekeme) kijkers, dus dat liep nog goed af. Nu nog, als ik wat dieper moet graven haal ik dakpanstukken naar boven! Na oplevering van de eerste woningen was het toezicht ook over en kon iedereen de wijk binnenstappen. En net zoals bij vele nieuwbouwprojecten was de 'bestrating' in het begin een ramp.

De Middenhoeve-test

Nadat we ongeveer een maand in Middenhoeve woonden werden onze woningen getest met een storm, windkracht 10/11. Bij ons was alles op z'n plaats gebleven, geen schade aan dakpannen of schoorsteen.

Plotseling schrokken we vreselijk van een daverde klap, te meer nog omdat het aardedonker was. Je weet aanvankelijk niet wat er gebeurt. Later zagen we dat de storm wat het kunnen krijgen op het nog lege casco aan de overkant. Het hele betonnen skelet was in elkaar gestort.

Ook niet gesloten ramen moesten het ontgelden. Met een zaklantaarn op zak heb ik, samen met de burens nog heel wat ramen kunnen vastzetten.

Gemeentelijkheden

Als aardigheid kan ik nog vertellen dat toen de gemeente Dordrecht uitgebreid werd met Dubbeldam, de gemeente Dordrecht het Dubbeldam kwalijk heeft genomen dat zij voor deze plek achter de Oudendijk een bouwvergunning had afgegeven.

Op wat de gemeente Dordrecht laatst zelf voor plannen had en.. nu nog nasmeult, zullen we maar niet verder ingaan.

Persoonlijk kan ik daar nog wel een boekje over open doen, doch nu hebben we weer een Middenhoeve-bewoner in de Gemeenteraad zitten en wie weet met welk bijltje hij moet hakken.

Goudkust

In deze wijk is toch al aardig verloop geweest als ik er zo in deze 26 jaar op terugkijk. Toen we hier pas woonden werd Middenhoeve door anderen de 'goudkust' genoemd. Het 'waarom' zullen we maar in het midden laten. Door het vertrek van velen zijn er misschien meer 'goudkustjes' elders in Dubbeldam ontstaan. Nietemin is het nog steeds een gewilde wijk die goed bekend staat en leegstand zal er ook niet gauw zijn.

Veranderingen

Deze zijn ten goed gekomen, vooral voor de tuinen van de randbebouwing. Ook het oude trapveldje, waarop in het begin echte wedstrijdjes werden gehouden, is nu een mooie waterpartij geworden. Om verschillende redenen ben ik daar blij mee.

Tot slot

Nu de Vereniging Middenhoeve nog steeds leeft met zoveel mogelijk gezamenlijk optreden, o.a. contracten, onderhoud en bewonersbelangen, is het op z'n plaats om allen die in het verleden en nu nog aan het stuur zitten, hartelijk dank te zeggen voor hun inzet en ... op naar de volgende mijlpaal !
Mochten jullie iemand van Openbare Werken, al of niet een wethouder, uitnodigen laat hem dan een klein beetje zijn voet stoten aan de stoeptegels, wie weet hoe hij reageert !

N.W. Vermaas - Dordrecht

Brandalarm en maar één ingang !

Het was zo'n zalige warme zomeravond in de beginjaren van onze wijk. Een heerlijke avond om nog zalig in de tuin na te genieten onder het genot van een drankje. Iedereen is dan nog buiten, de kinderen spelen nog wat langer op straat, sommigen wandelen of fietsen nog een eindje om... en dan opeens wordt de stilte ruw verstoord door het geluid van sirene's. Gillende sirene's en dat geluid kwam steeds dichterbij... erg dichtbij. Omdat we pal bij onze enige wijk-autoingang wonen en daar vanuit de tuin ook op uitkeken, zagen we tot onze stomme verbazing de brandweer, gevolgd door politie de wijk inkomen. Zij stopten ter hoogte van Abeelstraat 4. Daar zou de brand zijn !

Het was 'loos alarm, want de bewoners van nr 4 stonden zelf ook buiten te kijken naar wat er aan de hand was. Inmiddels probeerde, ik zeg met name 'probeerde', ook de ambulance de straat in te komen. Maar 'ramploeristen' achter de brandweer aangekomen zorgden dat niemand meer voor- of achteruit kon. Alles zat werkelijk muurvast. Overal stonden mensen te kijken, hopen op sensatie. Ze waren te voet, met de fiets en zelfs met de auto.

Hieruit bleek gelijk hoe vast alles in een mum van tijd kan zitten als er ooit iets ergs zou gebeuren. Daarover is toentertijd uiteraard gesproken en er werd een tweede weg voor calamiteiten aangelegd. Het is het nu nog bestaande achterweggetje dat achter boerderij Middenhoeve uitkomt.

Kea Verduyn - Dordrecht

Sinterklaas, liefdewerk – oud papier

De vereniging Middenhoeve bestond nog niet zo lang en tijdens een avond-vullende bestuursvergadering ontstond het briljante idee om een Sinterklaas-middag voor de kleintjes te houden.

De geschiedenisboeken vertellen niet meer wie dat bedacht heeft, echter ondergetekende nam een deel van de praktische uitvoering op zich.

Via een huis-aan-huis-bericht (er waren toen ook al veel leden) kregen de ouders het verzoek om een klein cadeau voor de kinderen te kopen. Niet meer dan vijf gulden; waar blijft de tijd! Dit om scheve gezichten te voorkomen en het was voor de pret en saamhorigheid.

Een week later zouden de giften door enkele bekende bestuursleden om ongeveer 19:00 uur worden opgehaald. Na het aanbellen zou een jute zak getoond worden en zo min mogelijk gesproken om de nog wakker zijnde 'kleintjes' niet aan het nadenken te zetten.

De voorbereiding was als altijd perfect. Echter na de eerste adressen, waar na enige aarzeling de start voortreffelijk was, werd op een niet nader omschreven adres na het aanbellen de deur geopend. De vrouw des huizes keek mij aan ... ik toonde woordeloos de zak en ... plotseling begon zij begrijpend te lachen en zei, wijzend op de zak, "ik weet het!".

Vervolgens liep ze naar achteren en kwam terug met ... een stapel oud papier dat ze mij 'plechtig' overhandigde.

Na enige uitleg is het betreffende cadeau alsnog in de zak verdwenen en de kranten terug naar waar zij vandaan kwamen.

Ad van de Kamp – Dordrecht

INHOUD

WOORD VOORAF	01
01 WONINGPLANNEN IN DE ZUIDPOLDER	03
De bouw	05
02 VERENIGING 'MIDDENHOEVE'	07
Groei	07
Financiën	09
Tussendijkse Berichten	10
03 OVER ONZE WOONOMGEVING GESPROKEN	11
Bestrating	11
Watersnood	12
Grotere tuinen	13
Een bruggetje teveel ?	13
Buiten- en binnenrings	15
Water, de bindende factor	15
Het water kwam	17
Het water bleef	18
Hondenwerk	19
Openbaar vervoer	19
Onkruid	21
Middenhoeve bedreigd	21
Middenhoeve de omsingelde stad	22
Buitenzorg	22
Dordt spreekt	23
04 TECHNISCHE ZAKEN	24
Dakkapellen	25
Brand- en inbraakpreventie	25
Verder	25
Lakperikelen	26
Golvende daken	26
Vocht	27
05 DE VERENIGING OOK VOOR DE JEUGD	28
De jeugdactiviteiten gaan door	28
Voetbal	29
Nog meer jeugdsport	30
Over zand geschreven ... zand erover	30
Speeltoestellen	31
06 SOCIALE ZAKEN	32
Oppasdiensten	32
Middenhoeve cultureel	32

	55
Warmte en gezelligheid	33
Gezellig	33
Afscheidsserenade	34
Nog meer activiteiten	34
Dieptepuntje ?	35
En toen was het 1985	35
Middenhoeve altijd trek in eten	37
Derde lustrum	38
Middenhoeve, te voet en... te water	38
'Het Gouden Haantje'	39
Golfen en squashen	39
Sinterklaas in de Merwehal	40
Middenhoeve 20 jaar jong !	40
Over water geschreven ...	41
Stadten	42
Zomeractiviteiten	42
Middenhoeve 25 jaar	43
Buiten steeds hoger, binnen steeds harder	44
'Mensen, wat gebeurt er ?'	45
Land uit water	46
Circus	47
WOORD ACHTERAF	48
BRONNEN	48
BRIEVEN	49
Eerste Middenhoeve-bewoners	49
Brandalarm en maar één ingang !	52
Sinterklaas, liefdewerk - oud papier	53
INHOUD	54
